

THE STANDARD BEARER

A REFORMED SEMI-MONTHLY MAGAZINE
PUBLISHED BY THE REFORMED FREE PUBLISHING ASSOCIATION, GRAND RAPIDS, MICHIGAN

Communications relative to subscription should be sent to C. J. Doorn, 906 Dallas Ave., S.E., Grand Rapids, Mich. All money matters should be addressed to P. Ezinga, 1050 Dunham St., S.E., Grand Rapids, Mich.

Editorial Staff:

H. HOEKSEMA G. M. OPHOFF

Associate Editors:

G. VOS WM. VERHIL

Entered as second class mail matter at Grand Rapids, Mich.

Communications relative to contents should be addressed to Rev. H. Hoeksema, 1139 Franklin St., S.E., Grand Rapids, Mich.

Vol. VII, No. 13

APRIL 1, 1931

Subscription Price, \$2.50

MEDITATIE

PILATUS EN JEZUS

En hij zeide ten derden male tot hen: Wat heeft deze dan kwaads gedaan? Ik heb geen schuld des doods in Hem gevonden. Zoo zal ik Hem dan kastijden en loslaten. Maar zij hielden aan met groot geroep, eischende, dat Hij zou gekruist worden; en hun, en der overpriesteren geroep werd geweldiger. En Pilatus oordeelde, dat hun eisch geschieden zou. — Lukas 23:22-24.

Pilatus-rechter!

Trotsch vertegenwoordiger van de trotscher Romeinsche zwaarmacht!

En voor hem, bleek, bebloed, maar kalm en majestueus ook in Zijne vernedering, Jezus, de Nazarener, Dien men den Koning der Joden noemde!

Zeer vroeg in den morgen had de Joodsche Raad een tweede vergadering gehouden, misschien omdat de nachtelijke vergadering niet voltallig was geweest, misschien ook mede, omdat eene nachtelijke veroordeeling niet voor wettig gehouden mocht worden.

Daar, in die tweede vergadering van het Sanhedrin schijnt nog een tweede verhoor van den Heiland te hebben plaats gehad. Daar ook werd Hij ten slotte formeel veroordeeld tot den dood des kruises, voorzover het in de macht van den Joodschen Raad lag, om zulk een oordeel uit te spreken. Daar werd eindelijk besloten, om Hem henen te leiden naar den Romeinschen stadhouder, om van hem te eischen, dat hij zijn zegel zou zetten op dit vonnis van het hoogste gerechtshof der Joden en de doodstraf des kruises aan Hem te voltrekken.

Zoo leidde men Hem van het paleis des hoogepriesters naar het rechthuis van Pilatus. Is het in den burcht Antonia, dat we den Heiland eindelijk gebonden zien staan voor den trotschen Romein? Waarschijnlijk is het, dat Pilatus ook ditmaal, zooals hij meermalen deed, wanneer hij met zijne vrouw in Jeruzalem vertoefde, zijn intrek genomen had in het paleis van

Herodes. Hoe dit ook zij, de rechter der wereld ziet zich op dit oogenblik voor de taak geplaatst, om zijn oordeel uit te spreken over Jezus van Nazareth. En meer nog dan dit reeds gebleken was uit de terechtstelling van den Heiland voor den Joodschen Raad, zal het openbaar worden uit het vonnis, dat de Romein over Hem velt, dat Jezus onschuldig is, dat het recht op de straten struikelt, dat wie het vonnis des doods over den Christus velt, daardoor zichzelf veroordeelt. Nu is het oordeel dezer wereld! Nu is de overste dezer wereld buiten geworpen! . . .

Pilatus is rechter!

Hij draagt het zwaard niet tevergeefs! Hij staat op de plaats en bekleed de positie, waarin iemand van Godswege geroepen is om te oordeelen over den staat zijner medemenschen, om hen schuldig of onschuldig te verklaren naar 't heiligst goddelijk recht, om dienovereenkomstig te beschikken over hun lot, hun persoon, hun geld en hun goed, hun vrijheid en hun leven! Geplaatst, 't is waar, op den rechterstoel door de gratie van den machtigen Caesar van Rome; regeerend en oordeelend, niet bij de gratie des Allerhoogsten, want voorwerp van Zijn gunst was Pilatus niet, ook niet als rechter; maar dan toch door Goddelijke beschikking bekleed met macht en voor den Allerhoogste verantwoordelijk om dat machtige zwaard te hanteeren naar Godes wil en 't heilig recht. Op den rechterstoel zittend is ook de Romein verantwoordelijk om met zijn zwaard den kwade te treffen en den goede te beschermen, die naar Gods te zijn als handhaver van Zijn wrekend recht onder de menschen! En voor hetgeen hij met dat zwaard heeft gedaan zal ook hij straks rekenschap moeten afleggen voor den troon van Hem, Die thans hier voor hem staat, als de beklaagde, door velen beschuldigd, door allen gehaat, die hier Zijn kruisdood eischen!

Pilatus-rechter!

En heeft hij als rechter ooit eene rechtzaak beslist, waarin zijn roeping duidelijker kon zijn dan deze? Hier staat voor hem een Mensch in Wien hij nimmer schuld zal vinden, Die geen zonde gekend heeft en met vrijmoedigheid ook thans zijnen beschuldigers in de oogen

kan blikken en vragen: wie overtuigt Mij van zonde? De Zondeloze staat hier gebonden voor zijn rechterstoel. En daarbuiten staat eene oproerige, goddelooze berde, die des nachts Hem zonder oorzaak hebben gevangen genomen, Hem ook reeds hebben veroordeeld, Hem hebben mishandeld, geslagen en bespogen en bespot. Zal hij, rechter der Romeinen, vertegenwoordiger van het hoogste gerecht der wereld, zooiets kunnen gedoogen? Is althans zijne roeping niet duidelijk, om hier als rechter te beslissen ten gunste van dezen Onschuldige, om met zijn zwaard Hem te beschermen, om dat zwaard te keeren tegen de goddeloozen, die Zijn dood zoeken? Zijne goddelijke roeping is duidelijk. Hier kan geen twijfel bestaan!

En Pilatus, vertegenwoordiger van het hooggeroemde Romeinsche recht in Jeruzalem, verstaat zijne roeping ook.

Want hij heeft natuurlijk licht!

Hij kent het onderscheid tusschen goed en kwaad. Hij heeft het werk der wet geschreven in zijn hart en zijn geweten beschuldigt of verontschuldigt ook hem. Hij bezit wel de gave om hier te onderscheiden en te oordeelen, dat deze Mensch onschuldig is.

En hij spreekt het nu ten derden male uit: ik heb geen schuld des doods in Hem gevonden! Dat is zijn oordeel. Herhaaldelijk geeft hij uitdrukking aan zijn overtuiging als rechter, dat deze Mensch des doods niet waardig kan bevonden, dat Hij behoort vrijgesproken te worden en losgelaten. Zoo had hij het reeds aanstonds als zijn oordeel gegeven, nadat hij den Heiland persoonlijk had ondervraagd aangaande Zijn Koning-schap. Zoo had hij het uitgesproken, toen Jezus was wedergekeerd van Herodes, die ook geen schuld des doods in Hem gevonden had. Zoo deed hij het thans, nadat hij den Joden voor de wanhopige keuze geplaatst had: Jezus of Barabbas! Zoo doet hij het straks nog eens weer, nadat hij met den wreeden geesel den rug des Heilands had doen bloeden. En zoo geeft hij het ten slotte als zijn eindoordeel, als hij zijn handen wascht ten teken van zijn onschuld in betrekking tot het bloed, dat aanstonds zal vergoten worden! . . .

Bovendien kende hij Jezus eenigszins.

Hij wist het immers reeds, dat de Joden Hem uit nijdigheid hadden overgeleverd.

Zijn overtuiging was immers nog versterkt door den droom zijner vrouw, — behoorde zij ook tot Jezus' discipelen? — en haar angstig aandringen, om toch niets te doen te hebben met den dood van dezen Rechtvaardige!

En niemand had nog een aanklacht tegen Hem kunnen inbrengen!

Voor Pilatus' bewustzijn was de zaak helder!

Hij is onschuldig!

En Caesar vertegenwoordigt de wereldmacht; zijn macht rust niet op recht en waarheid, maar op het geweld der legioenen.

Verwacht daarom niet te veel van dezen Romein, die geroepen wordt om Jezus te vonnissen of vrij te spreken. Laat de hoop in uwe ziel niet herleven, dat Jezus van Nazareth door Pilatus zal worden beschermd tegenover de booze Joden en vrijgesteld zal worden.

Hij zou die verwachting anders wel opwekken. Zijn oordeel klinkt zoo geheel anders dan dat van het Sanhedrin in het paleis van den hoogepriester. Deze had immers zijne kleederen gescheurd van verontwaardiging over Jezus' godslastering en de Raad had Hem des doods schuldig bevonden! Hoe geheel anders is het oordeel van dezen Romein! Ook aarzelt hij geen oogenblik om zijn oordeel uit te spreken. Herhaaldelijk, thans voor de derde maal verzekert hij het den Joden, dat hij geen schuld des doods in Hem heeft gevonden.

Wie zou dan niet verwachten, dat de Heiland zal worden vrijgesproken en uit de handen Zijner vijanden verlost?

Wie woonde nu ooit eene rechtzaak bij, waarin de rechter den verklaard onschuldige toch veroordeelde en vonniste?

Laat uwe verwachting echter niet al te hoog gespannen zijn. Ge zoudt uzelfen slechts teleurstelling baren.

Want Pilatus is rechter bij de gratie, niet van God, maar van Caesar, van de wereld, van de goddeloozen. En hijzelf is ook goddeloos. Niet wat er van het recht zal worden, is bij hem de hoofdvraag; en spottend kan hij vragen: wat is waarheid? Als het slechts de kwestie van recht gold en niets anders, hij zou geen oogenblik aarzelen, hetzij dan ook Jezus vrij te spreken of ook te vonnissen. Wie had, onder den machtigen Caesar, wien de wereld aanbad, nu nog gewetenswroeging om het vergieten van onschuldig bloed? Neen, de gratie Gods ging Pilatus niet aan; maar de gratie van Caesar moest hij zeker niet verliezen. En zoo komt de Romeinsche rechter op dit oogenblik met de eenvoudigste zaak, die hij ooit geroepen was te beslechten, toch in eene moeilijke positie. Ging het slechts om niets anders dan het recht, de zaak ware lang reeds beslist. Maar thans gaat het om . . . Pilatus en om hem alleen. Aan den eenen kant staan de Joden, hem dreigend verzekerend, dat hij des Keizers vriend niet is, indien hij Jezus loslaat! En de vriendschap des Keizers is hem alles. Aan den anderen kant vervult deze vreemde Jezus van Nazareth hem toch met een onverklaarbare vrees. Hij is bang voor den Heiland. Hij kent Hem eenigszins. Hij heeft van Hem gehoord vreemde en wonderlijke dingen. Zijn vrouw heeft hem gewaar-schuwd. Hij is de Koning der Joden, zoo zegt men; en toen hij Hem hierover ondervroeg, sprak Hij van een Koninkrijk, dat niet van deze wereld was! Hij is Gods Zoon, zoo heeft Pilatus gehoord. En de wonderlijke majesteit van Jezus' houding en woorden, de onmiskenbaar-diepe indruk, dat hij niet slechts onschuldig,

Pilatus-rechter!

Maar rechter bij de gratie van Caesar!

maar de Onschuldige is, dien Hij op Pilatus heeft gemaakt, de geheime kracht, die in geheel Zijne houding uitkomt, alsof Hij, ook in deze ure van diepe vernedering en schijnbaren ondergang, toch overwinnaar is over Zijne vijanden, — dit alles heeft den Romeinschen rechter vervuld met eene geheimzinnige vrees, waaraan hij zich niet kan ontworstelen

Zoo staat hij in eene moeilijke positie, alleen omdat het hem om Pilatus, niet om recht of waarheid gaat; omdat hij vriend des Keizers, geen vriend Gods wil zijn

Geeft hij den Joden hun zin, dan vreest hij dezen geheimzinnigen Jezus; laat hij Hem los, dan vreest hij de ongunst des Keizers

Vruchteloos zijn de pogingen, die hij aanwendt om zich uit zijne benarde positie te redden.

Hij tracht van Jezus af te komen en de verantwoordelijkheid voor deze zaak op Herodes te schuiven. Maar "die vos" vindt ook geen schuld in Hem en bedankt voor de eer!

Hij verzwakt zijne positie en stelt Jezus, Dien hij niet had veroordeeld, in Wien hij geen schuld had gevonden, op ééne lijn met een misdadiger, Barabbas, het volk voor de keuze plaatsende om één der beiden gratie te verleen. Maar ook deze verkrachting des rechts baat hem niet, want het volk geeft Barabbas de voorkeur boven Jezus!

Hij zelf verkracht straks het recht, geeselt den Onschuldige, in de ijdele hope, dat dit de wraakzucht des volks zal bekoelen en hij Hem hierna zal kunnen loslaten. Maar met des te meer woede schreeuwt de woeste bende, dat ze met niets anders dan Zijne kruisiging zullen bevredigd kunnen worden.

Wat zal ik dan doen met Jezus, die genaamd wordt de Christus?

Pilatus is rechter, maar rechter, niet bij de gratie Gods, maar bij de gunst des Keizers. Hij wil vriend des Keizers, vriend der wereld zijn en zal zich daarom ook openbaren, met die wereld, die hij vertegenwoordigt als een vijand Gods!

Zichzelf, niet Jezus wil hij redden.

En: wat is waarheid?

Pilatus-rechter!

Zichzelf en de vriendschap der wereld zoekend!

Vervuld met een onverklaarbare vrees voor dezen Jezus, bang voor den toorn van Rome's Keizer!

Wat is er van hem te verwachten? Wat zal hij dan doen met Jezus, Die genaamd wordt Christus? Wat, als het niet gaat om het heiligst recht, wat, als men geen vriend Gods wil zijn, zal men ooit met Hem kunnen doen, Die overal in den weg staat, waar men de waarheid haat en het recht niet bemint?

Hij, de rechter der wereld, oordeelde, dat hun eisch geschieden zou!

En hij gaf hun Hem over, opdat Hij, Dien hij her-

haaldelijk onschuldig had verklaard, gekruisigd zou worden!

En Jezus wordt straks weggeleid, om aan het bange vloekhout Zijn vonnis te zien voltrokken, Zijn leven over te geven in den dood, Zijn bloed te storten voor de verzoening der wereld, Zichzelf te verpederen tot in den allerdiepste versmaadheid en angst der hel . . .

Niet, voorwaar, alsof door het rechterlijk vonnis van Pilatus de schuld der Zijnen nu ook door God Zelf op den Heiland werd gelegd. Zoo is het wel verklaard. Pilatus is immers rechter bij de gratie Gods! Zijn vonnis is het vonnis Gods. Hij mocht niet anders sterven, omdat het moest blijken, dat God Zelf Hem als de schuldige stelde en Hem, Die geen zonde gekend heeft, toch als de Zondaar der zondaren heeft gemaakt. Daarom zou dan dit rechterlijke vonnis over Hem moeten worden geveld, door een rechter, die daar stond in den Naam des Heeren! Doch zoo stond de zaak zeker niet. Immers, Pilatus' vonnis is wel middel in de hand des Heeren, om Hem heen te leiden naar het bange kruis, maar het is Gods vonnis niet, noch ook een vonnis in de gratie Gods. En vergeet het niet, Pilatus legde nimmer eenige schuld op dezen Mensch. Integendeel, hij verklaarde Hem tot het laatste toe onschuldig!

Wel is hier het oordeel, waarmede zich de wereld zelve veroordeelt!

Pilatus staat hier wel als vertegenwoordiger der wereld, zooals ze zich ook langs de lijn des rechts, bij natuurlijk licht, op het hoogst had ontwikkeld. En die wereld zegt hier, haar eigen oordeel vellend: Ik gebruik mijn zwaard, Gods zwaard, waarmede ik geroepen ben de kwaden te straffen en de goeden te beschermen, om den Onschuldige te dooden en den eisch der goddeloozen te doen geschieden!

Nu is het oordeel dezer wereld!

Nu is de Overste dezer wereld buitengeworpen!

De zonde wordt volkomen openbaar zonde te zijn!

Maar ook wordt door dit oordeel van den Romeinschen rechter openbaar, voor heel de wereld in het licht gesteld, dat deze Jezus van Nazareth, wel met de misdadigers gerekend kan worden, wel met de goddeloozen kan worden gesteld en gevonnist, maar niet, dan nadat het duidelijk is gebleken, dat dit nooit kon naar eenig menscheijk recht. Ten derden male, straks ten vierde male, moet ook de wereld eerst bekennen, dat Jezus onschuldig ter dood veroordeeld werd

Blijde verzekering!

Hij de Onschuldige, liet Zich den dood des kruises aandoen, opdat Zijn dood een dragen zou zijn van onze schuld en zonde!

Hij droeg in dien dood de vloek voor ons!

Wij zijn van zonden vrij!

H. H.

A cheerful giver is one who is happy if no one knows that he gives, but God.

UIT GENADE ZALIG

Op de vraag: werden dan alle menschen wederom zalig, gelijk zij in Adam verdoemd zijn geworden? durven niet velen bevestigend antwoorden. Wel zijn er universalisten, die ook in dit opzicht den moed hunner overtuiging bezitten; die niet slechts leeren, dat Christus voor alle menschen gestorven is, maar ook de noodwendige consequentie aandurven, dat daarom straks ook alle menschen behouden zullen worden. Anderen zijn er, die meenen, dat in het hiernamaals althans aan allen, die ooit geleefd hebben of nog zullen leven op aarde, nog een tweede kans zal worden geboden, om zalig te worden en Christus aan te nemen, om ten slotte in de vernietiging onder te gaan, zoo ze ook dan nog in hun ongeloof blijven volharden, zoodat in de eeuwigheid niemand anders dan degenen, die zalig worden, zullen overblijven. Maar velen zijn er toch niet geweest in de Kerk van Christus, die zulk eene universalistische beschouwing dorsten voor te staan of meenden te kunnen verdedigen. Niet alleen het getuigenis der Heilige Schrift, maar ook de tastbare werkelijkheid druischte al te zeer tegen zulk eene voorstelling in. Men mocht, geheel buiten de Schrift om, philisofeeren over een tweede kans of probatie na dit leven, de werkelijkheid aan deze zijde van dood en graf bewees maar al te zeer, dat alle menschen niet zalig worden. Niet alleen toch zijn er duizenden en millioenen, die naar het welbehagen Gods nimmer met den Christus en het Evangelie des kruises in aanraking komen en die hier althans nooit een "kans" om zalig te worden ontvangen; maar ook is dat Evangelie altijd den Joden een ergernis en den Grieken een dwaasheid en zijn, ook onder hen, die wel onder het Evangelie verkeerden en verkeerdt hebben, zij toch altijd nog verreweg in de meerderheid, die het bloed des kruises verachten en vertreden, wien de prediking een reuke des doods ten doode is. Niet alleen de Schrift, maar ook de werkelijkheid, snijdt zelfs de mogelijkheid van zulk eene universalistische voorstelling bij den wortel af. En als uit éénen mond hebben de belijders van den Naam des Heeren dan ook altijd getuigt: neen alle menschen, die in Adam verdoemd zijn geworden, worden niet wederom zalig.

Niet zoo eenstemmig echter is het antwoord op de vraag: maar wie worden dan wel zalig? Wat en wie bepaalt, of iemand door de verdienste en het werk van Christus Jezus de zaligheid zal beërven, ja dan neen? En op welke wijze, door welke kracht wordt iemand deelgenoot van de zaligheid, die Christus voor ons heeft bereid? Ge kunt nog vrede houden met alle menschen met allen, die in de zoenverdiens te van den Heiland belijden te gelooven, zoolang ge op die vraag niet dieper ingaat, dan uitgedrukt is in het algemeene antwoord: zij die in Hem alleen gelooven, die niet op eigen verdienste of waardigheid hun vertrouwen voor de eeuwigheid hebben gesteld, maar alleen op het zoenbloed van Hem, Die ons heeft liefgehad tot den dood. Met dat algemeene antwoord bespaart ge u nog de

moeite van den strijd en krijgt ge allen mede, die belijden, dat Jezus Christus is gestorven en opgestaan. Bovendien hebt ge dan dit voordeel, dat ge immers met dit antwoord staat op het standpunt der Heilige Schrift, die het altijd weer verkondigt: Geloof in den Heere Jezus Christus en gij zult zalig worden. Wie in den Zoon gelooft, die heeft het eeuwige leven, maar die den Zoon ongehoorzaam is, zal het leven niet zien, maar de toorn Gods blijft op hem. De Israëlieten, die de ruste der oude bedeeeling in het land Kanaan moesten derven, gingen niet in vanwege hun ongeloof; en zoo zal het zeker ook zijn met hen, die in de ruste, die er overblijft voor het volk van God, niet zullen ingaan. Daar komt nog bij, dat zoolang ge u niet verder inlaat met de poging om een meer bijzonder en bepaald antwoord te zoeken op de vraag, wie zalig worden, ge allen kunt noodigen zonder onderscheid, om te gelooven in den gekruisigden Christus en ge een Evangelie kunt verkondigen, dat aantrekt en niemand afstoot, zonder dat men u rechtstreeks zou kunnen beschuldigen van afwijking van de Heilige Schrift. Het heeft dus schijnbaar veel voor, om het in de praktijk bij dit algemeene antwoord te laten. En veel predikers, dit gevoelende, laten het dan ook liefst hierbij en zijn tevreden, als ze in het algemeen mogen verkondigen, dat een iegelijk, die in den gekruisigden Christus gelooft, zal zalig worden.

Toch zal ten slotte niemand, noch in theorie, noch ook in de praktijk des levens en der prediking, het bij dit algemeene antwoord, kunnen laten en bevrediging er in kunnen vinden. De openbaring der Heilige Schrift, maar ook de werkelijkheid, dringt er als vanzelf toe, om de vraag ook nog zoo te stellen: en wie gelooven dan in den gekruisigden Christus? En vanwaar komt zulk een geloof? Wat beteekent het te gelooven in den Heiland en hoe openbaart het zich? En het blijkt dan ook wel in de prediking, dat het geven van een antwoord ook op deze verdere vraag niet te vermijden is. Ieder geeft op die vraag: maar vanwaar komt dan zulk een geloof? ten slotte een antwoord. Een prediker mag nog zoo voorzichtig zijn, hij mag nog zoo gaarne bij het algemeene antwoord het willen laten: gelooft in den Heere Jezus Christus, en gij zult zalig worden; feit is, dat hij altijd, hetzij direkt of meer indirekt een antwoord geeft op de vraag: maar wie zijn het, die gelooven? Immers is het niet alleen een feit, dat de Schrift zelve hem wel degelijk voor deze vraag plaatst en hem er ook een zeer bepaald antwoord op geeft, maar ook de werkelijkheid laat hem bij dat algemeene antwoord geen rust. Feit is altijd weer, dat onder dezelfde prediking sommigen gelooven en anderen niet; dat de laatsten niet zelden gevonden worden onder degenen, met wie het meest gearbeid wordt. En de vraag dringt zich op: hoe komt dat nu? Waar ligt de diepste oorzaak van dit verschil, dat onder de verkondiging van den gekruisigden Christus tot openbaring komt?

Intusschen kunt ge ook op die vraag nog wel een antwoord vinden, dat u toch geen moeite of strijd ver-

oorzaakt met degenen, die met u dezelfde belijdenis van den gekruisigden Christus en de zaligheid alleen door Hem, deelachtig zijn. Als ge vraagt: maar vanwaar komt zulk een geloof? krijgt ge ook nog wel van allen het antwoord: het geloof is een gave Gods, die ons door de genade des Heiligen Geestes geschonken wordt. Ook deze belijdenis veroorzaakt nog geen verwijdering. Niet alleen zij, die zich Gereformeerd noemen, maar ook de Remonstranten nemen haar op de lippen. Het is louter genade, niet alleen, dat Christus gestorven is voor ons en dat ons de weldaden des heils mogen worden verkondigd en aangeprezen, maar ook, dat wij dien Christus met een oprecht geloof mogen omhelzen en al ons heil in Hem alleen mogen zoeken. Het is al van God door Christus. Er zit ook in het geloof niets van den mensch. Het is een gave Gods. Het is volkomen duidelijk, dat de mensch zichzelf niet kan wederbaren en dat het leven Christi alleen door den Geest in zijn hart kan worden gewerkt. Neen, daarover kan geen verschil van meening bestaan. Gereformeerd of Remonstrant, allen belijden ten slotte, dat iemand alleen door genade het geloof kan ontvangen, daar hij het van zichzelf niet bezit en het van God moet ontvangen. En wie meent, dat hij met den Remonstrant heeft afgerekend en dat hij heeft getoond, dat hij werkelijk in hart en nieren Gereformeerd is en vasthoudt aan de goede belijdenis, als hij heeft beleden, dat ook de onderwerpelijke toepassing des heils alleen uit genade is, die heeft het zeker mis. Zoover als zulk eene prediking, die op die wijze verkondigt, dat wij uit loutere genade zalig worden, dat het geloof ook eene gave Gods is, gaat, mag ze op de rechte lijn loopen en goed Gereformeerd zijn, ze loopt de lijn toch ten einde toe niet af en heeft nog niet bewezen, dat er op die lijn, vanaf dat punt tot het einde, toch nog geen afwijking zal plaats hebben.

Neen, wilt ge de puntjes op de *i* zetten, dan moet ge ook nog een antwoord geven op de vraag: en aan wie schenkt de Heere God nu zulk een geloof, waardoor hij Christus en al Zijne weldaden kan aannemen en zalig worden? Of wilt ge: welke is de wijze van die werking, waardoor God de Heere in het hart des zondaars dat geloof doet indalen en tot openbaring doet komen? Hoe moet ik mij de kracht dier genade, waardoor de weldaden des heils aan den mensch worden geschonken, voorstellen? Is die genade absoluut en onwederstandelijk? Werkt ze altijd, wat ze bedoelt? Schenkt ze altijd, wat ze belooft? Is het zeker en vast, dat die genade, als ze een zondaarshart aangrijpt, ook werkelijk de vrucht des geloofs daarin doet rijpen? Of is die genade nog betrekkelijk en wederstandelijk? Kan de zondaar, wien zulk een rijke genade wordt aangeboden, haar ook weigeren en weerstaan, zoodat hij toch het geloof niet deelachtig wordt? Zoodra ge deze vragen stelt komt ge op het punt, waar de wegen uiteenloopen, ook dergenen, die met u belijden, dat Christus gestorven is tot een volkomene verzoening van al onze zonden. Op dat punt gekomen, scheiden van u, die de Gereformeerde belijdenis wilt handhaven, zich af al die-

genen, die meer of minder beslist den weg op willen van het Remonstrantisme. Hier komt ge weer, nu in verband met de leer van de toepassing des heils, op dat punt, waarop altijd de geesten uiteen gaan, op de kwestie of God God is en Hij alleen, dan wel of de mensch ook souverain is: de kwestie of de zaligheid alleen Godes is en het heil alleen des Heeren, dan wel of de mensch ook iets tot zijn eigen zaligheid bij moet en kan brengen, of het ook aan zijn beslissing hangt, of hij zalig zal worden, ja dan neen.

Hier is het, dat de besliste en volslagen Remonstrant ons verlaat op dit bepaalde punt der waarheid. Hij, het ligt wel in den aard der zaak, kan niet anders leeren, dan dat de toepassing der zaligheid ook aan den mensch ligt. Immers, hij spreekt wel van een verkiezing en verwerping, maar van zulk eene predestinatie, waarin God in Zijne keuze niet volstrekt souverain is, maar afhangt van hetgeen Hij in den mensch ziet van eeuwigheid. God kiest wel, maar het is eene keuze, die door de voorwerpen bepaald wordt, geen souveraine beslissing. Hij voorzagt van voor de grondlegging der wereld, wie in Christus zou gelooven en wie niet, wie de aangebodene verlossing zou aannemen, wie haar zou verachten; Hij voorzagt tevens van eeuwigheid, wie, eenmaal tot het geloof gekomen zijnde, nu ook in den weg van dat geloof zou willen volharden en wie ontrouw en afvallig zou worden. En Hij besloot hen te verkiezen tot de zaligheid, die naar Zijn Goddelijke voorwetenschap zouden gelooven, zouden *willen* gelooven, en die, geloovende, zouden willen volharden; hen te verwerpen, die òf niet zouden willen gelooven, òf eenmaal geloovende, niet zouden willen volharden. Het hangt in de Goddelijke verkiezing dus aan de keuze van den mensch, niet aan de souveraine beslissing Gods. In overeenstemming hiermede leert dan ook dezelfde Remonstrant, dat Christus door Zijn lijden en dood voor alle menschen heeft voldaan, en aldus de mogelijkheid, de kans van verlossing heeft verdiend voor alle menschen, hoofd voor hoofd en ziel voor ziel. En alweer, geheel op dezelfde lijn van denken en belijden ligt het, wanneer de Remonstrant verder leert, dat God die verworvene verlossing nu ook aan allen en een ieder welmeenend aanbiedt, niet anders bedoelende dan het heil en de zaligheid van alle menschen. Daarom ligt het dan ook wel in den aard der zaak, dat hij, toekomstende aan de leer van de toepassing des heils, de zaak der zaligheid laat afhangen in laatster instantie van den mensch. Hij behoeft daartoe niet rechtstreeks te leeren, dat het geloof een werk des menschen is. Hij kan schijnbaar wel blijven handhaven, dat het loutere genade is, waardoor iemand de zaligheid beërft. Maar, en hier zit ten slotte het punt, waarom het gaat, of een mensch die genade Gods tot zaligheid zal willen ontvangen, zie, dat moet volgens den Remonstrant aan hemzelf blijven. Alles genade, maar de mensch beslist zelf of hij genade zal willen, ja dan neen. Hij heeft natuurlijk licht. En met dat natuurlijk licht kan hij verder komen. Als het Evangelie hem wordt ver-

kondigd, dan kan hij wel niet gelooven uit en van zichzelf, maar hij kan wel voor zichzelf beslissen, of hij genade des geloofs zou willen ontvangen, ja dan neen. Hij kan zich geven. Hij kan, onder de overredende kracht des Evangelies, waarmede zich tevens een zekeren overredenden invloed des Heiligen Geestes paart, zijn hart neigen, om genade verlangen en bidden. Maar hij kan ook door zijn vrijen wil verkiezen, om die aangeboden verlossing te verwerpen, om die overredende werking des Woords en des Geestes tegen te staan, den Heiligen Geest op die wijze te wederstaan, zoodat Hij ten slotte van hem zich keert. Jezus staat immers aan de deur van het hart en Hij klopt, zooals men met een gansch verkeerde verklaring van Openb. 3:20 het zoo gaarne mag uitdrukken. Hij noodigt liefelijk en smeekt om binnengelaten te worden. Maar de knop van de deur des harten zit ten slotte alleen aan de binnenkant. Alleen als den zondaar met eigen hand de knop grijpt en zich door Jezus laat overreden om de deur te openen, kan de Heiland binnenkomen. Zeker het is alles genade. Als de zondaar straks de deur open doet, is dat hart ledig en moet Jezus het vervullen met Zijne genade. Maar in laatster instantie hangt het toch van den zondaar zelve af, of Hij den Heiland toegang tot het hart zal verschaffen, ja dan neen. De genade des Heiligen Geestes is wederstandelijk.

Het zal een ieder wel duidelijk zijn, dat op deze wijze de vraag: maar aan wie schenkt God de genade des geloofs om zalig te worden? toch beantwoord wordt met: aan een iegelijk, die wil. De wil des menschen is in zooverre vrij, dat hij de genade kiezen kan of verwerpen. Maar hiermede is tevens duidelijk geworden, dat het volgens deze voorstelling geheel en al afhangt van den mensch, of hij zalig zal worden, ja dan neen. De zaligheid mag dan nog zoo schoon worden voorgesteld, als een zaak van loutere en vrije genade; feit is, dat heel de kwestie des heils op de spil van den vrijen wil des menschen draait, en daarmede op losse schroeven staat. Niet God, maar de mensch, beslist in de verkiezing en de verwerping; niet God, maar de mensch beslist, voor wie Christus gestorven is; niet God, maar de mensch, beslist alleen, in wier harten de Heilige Geest intrek zal kunnen nemen, om het genadewerk Gods daarin te kunnen verwezenlijken. En zooals het is met de Remonstrantsche voorstelling van den aanvang van het werk des heils in het hart des zondaars, zoo is het ook met de voortzetting en de voltooiing ervan. De mensch is het begin, midden en einde van heel het werk der zaligheid. Het blijft tot aan den dood toe van den wil des menschen afhangen, of hij zal volharden tot het einde, of hij de heerlijkheid zal binnengaan, ja dan neen. Want wel spreekt de Remonstrant er van, dat ook bij den voortduur het heil des Heeren is. Zooals God de genade des geloofs moet werken in het hart, zoo moet Hij ook de genade der volharding in datzelfde hart werken. De mensch zou geen oogenblik zonder de genade Gods kunnen staan en blijven wandelen in den weg des geloofs. Hij zou nimmer bestand zijn tegen

de listige aanslagen des duivels, der zonde en der wereld. Neen, het is alles genade. Het klinkt zoo schoon, zoo zuiver, zoo Gereformeerd, als ge slechts verder geen onderzoek doet. Maar er schuilt hier een adder onder het gras. En feit is, dat de Remonstrant altijd weer uitkomt op hetzelfde punt: den vrijen wil des menschen. Wel moet hij door genade wedergeboren worden, maar of hij die genade zal ontvangen, zie, dat laat ge over aan hem. Wel moet hij door genade geheiligd worden; maar of hij die genade der heiligmaking zal ontvangen, dat ligt aan zijne keuze. Wel kan hij alleen door genade volharden; maar of hij die genade der volharding zal ontvangen, zie, dat ligt daaraan, dat hij haar bestendig wil, bestendig van den Heere afvraagt. Hij kan dat ook niet willen. Hij kan ook de genade verliezen. Er is ook een afval der heiligen. In één woord, de zaak der zaligheid is van het begin tot het einde genade, zoo wil de Remonstrant het gaarne voorstellen; maar zij hangt ook van begin tot het einde aan den wil des zondaars!

Het is goed, dat we deze voorstelling der Remonstranten grondig verstaan. Niet zoo zelden toch wordt als Gereformeerd opgedischt, ook onder Gereformeerden en in Gereformeerde kerken en door hen, die zich Gereformeerde bedienaars des Woords noemen, wat toch in den grond der zaak niets anders is dan Remonstrantisme. En het zijn ten slotte de Remonstranten in de Gereformeerde Kerken, die het meeste kwaad stichten. Dit ligt wel in den aard der zaak. Die Remonstrantsche dwaalleeraars, die men eenmaal op boerewagens het land heeft uitgezet, doen geen kwaad meer, althans niet in den kring der Gereformeerde Kerken. Maar van hen, die bleven, is veel meer kwaad te duchten. Het is nu eenmaal, voor het zondige hart, een harde leer, dat God alleen God is. De voorstelling van eene soevereine genade Gods, van den Pottenbakker en het leem, strijdt zoo rechtstreeks tegen het zondige vleesch. Het schijnt toch veel liefelijker, veel doeltreffender voor de praktijk van het leven, om iets van het werk der zaligheid, zij het dan ook nog zoo weinig, in de handen te laten van den zondigen mensch. En zoo laat men het venijn der Arminiaansche dwaling toch langzamerhand weer in de harten der geloovigen indruipen. Men is dan Gereformeerd in de leer; maar Arminiaansch in de prediking. Men verkondigt dan nog wel eene zuivere waarheid, al gaat het dan ook niet tot aan den wortel der zaak toe, maar als het aan de toepassing toekomt, werpt men alles weer omver, wat men eerst heeft opgebouwd. Of ook men begint te spreken van twee willen, en vooral op dien eenen wil, volgens welchen God zou willen, dat ieder zalig wordt, komt het dan aan en wordt alle nadruk gelegd. En men begint weer te spreken van een algemeen en welmeenend aanbod van genade en zaligheid, dat van Godswege tot alle menschen zou komen. Aan allerlei teekenen kan men zulke bedekte dwaalleeraars gewoonlijk herkennen. Krijgen ze wat invloed en macht, zoodat ze zich eenigszins veilig mogen achten in de kerken,

dan beginnen ze hen, die nog de rechte Gereformeerde lijn willen vasthouden, tot in de toepassing des heils toe, te beschuldigen, dat ze eenzijdig zijn, dat ze geen rekening houden met de verantwoordelijkheid des menschen, dat ze in den valschen zin lijdelijk zijn, dat ze geen woord hebben voor de onbekeerden, dat ze alleen voor de uitverkorenen prediken, en wat dies meer zij. En eindelijk kan het dan geschieden, dat men het officieel uitspreekt, dat de prediking des Evangelies genade is voor allen, die het hooren. Zoo is, in het kort, onze eigen geschiedenis geweest, tot op 1924.

Tegenover al die voorstellingen nu, handhaaft de Gereformeerde, dat God alleen in den meest volstrekten zin des woords het begin, het midden en het einde is van het werk der zaligheid, ook in de toepassing des heils. Van de krachtdadige roeping en de wedergeboorte af tot de eindelijke volmaking toe is de toepassing, de mededeeling des heils Gods werk alleen. Hij roept de dingen, die niet zijn, alsof ze waren, ook in het hart des zondaars. Hij wederbaart en brengt de eerste ritselingen van het leven Christi in het doode hart. Hij brengt tot het geloof, waardoor Hij ons Christus inlijft en alle weldaden in Christus deelachtig maakt. Hij rechtvaardigt, Hij heiligt, Hij bekeert, Hij doet volharden tot het einde toe. Hij bewaart ons in Zijne kracht in het midden der wereld en der vijanden. Hij leidt ons de eeuwige zaligheid in door Zijne genade alleen. En in dat alles hangt het werk der zaligheid nooit aan den vrijen wil des menschen. De mensch heeft wel een wil, maar een wil alleen ten kwade. De knop van de deur zijns harten zit dan ook niet aan de binnenkant, de deur heeft geen knop; Christus komt er binnen alleen door het wonder Zijner onwederstandelijke genade. De kracht der genade, waardoor Hij binnen komt en binnen blijft is niet slechts een overredende, maar een overweldigende kracht, een onweersaanbare werking, waartegen de hardste zondaar niets vermag. Het is dan ook niet zoo, dat de vraag, of de zondaar de genade des geloofs zal ontvangen, afhangt van de wilskeuze des menschen. Ware het zoo, niemand zou zalig worden, want wij zijn allen dood door de zonden en misdaden, vijanden Gods, bedenkende de dingen, die des vleeschs zijn, hatelijk zijnde en elkan- der hatende. Neen, God en God alleen beslist hier in den meest volstrekten zin van het woord. Tegen den wil des zondaars in verbreekt Hij het hardste hart. Ja zelfs verhardt Hij ook wien Hij wil en verbergt Hij deze dingen voor de wijzen en verstandigen, om ze alleen den kinderkens te openbaren. Op de vraag: wie worden zalig? antwoordt de Gereformeerde zeker: zij, die gelooven in den gekruisigde Christus. Op de vraag: hoe komt een mensch aan dat geloof? antwoordt hij zonder aarzeling: alleen door de genade Gods. En op de verdere vraag: wien schenkt God deze genade des geloofs? heeft hij zijn antwoord eveneens gereed: aan wie Hij wil, dat is aan degenen, die Hij in absoluut souvereine genade daartoe heeft verkoren van eeuwigheid.

Met deze voorstelling der waarheid mogen de Gere-

formeerden alleen staan en, wat nog erger is, mogen zij een betrekkelijk klein aantal vormen, die werkelijk den moed hunner overtuiging hebben en de lijn der waarheid op dit punt tot het einde toe blijven trekken, zeker is het, dat zij de voorstelling is der Heilige Schrift. Want God, die rijk is in barmhartigheid, door Zijne groote liefde, waarmede Hij ons liefgehad heeft, ook toen wij dood waren door de misdaden, heeft ons levend gemaakt met Christus; uit genade zijt gij zalig geworden. En heeft ons mede opgewekt, en heeft ons mede gezet in den hemel in Christus Jezus. Opdat Hij zou betoonen in de toekomstige eeuwen den uitnemen- den rijkdom Zijner genade, door de goedertierenheid over ons in Christus Jezus. Want uit genade zijt gij zalig geworden, door het geloof en dat niet uit u, het is Gods gave. Niet uit de werken, opdat niemand roeme. Want wij zijn Zijn maaksel, geschapen in Christus Jezus tot goede werken, welke God voorbereid heeft, opdat wij in dezelve zouden wandelen, Ef. 2:4-10. Hij, de God en Vader van onzen Heere Jezus Christus, zij geloofd, omdat Hij ons gezegend heeft met alle geestelijke zegening in den hemel in Christus, gelijk Hij ons uitverkoren heeft in Hem, voor de grondlegging der wereld, opdat wij zouden heilig en onberispelijk zijn voor Hem in de liefde, Ef. 1:3, 4. Want die Hij tevoren gekend heeft, die heeft Hij ook tevoren verordineerd den beelde Zijns Zoons gelijkvormig te zijn, opdat Hij de eerstgeborene zij onder vele broederen. En die Hij tevoren verordineerd heeft, dezen heeft Hij ook geroepen, en die Hij geroepen heeft, dezen heeft Hij ook gerechtvaardigd, en die Hij gerechtvaardigd heeft, dezen heeft Hij ook verheerlijkt, Rom. 8:29, 30. Tot de Joden, die in weerwil van alles, wat Jezus heeft gedaan en getuigd, toch niet in Hem gelooven, zegt de Heiland: Gijlieden gelooft niet, want gij zijt niet van Mijne schapen, Joh. 10:26. Let daar wel op. Ware de Remonstrantsche voorstelling waar, dan had hier zeker moeten staan: Gijlieden zijt niet van Mijne schapen, omdat gij niet wilt gelooven. Nu staat het echter juist andersom. Daarin, dat zij niet gelooven, komt juist tot openbaring, dat zij niet van de schapen zijn, die door den Vader den Heiland gegeven zijn. Die schapen openbaren zich juist daardoor, en daardoor zekerlijk, dat zij Jezus' stem hooren en Hem volgen. En Hij geeft hun het eeuwige leven en zij zullen niet verloren gaan in der eeuwigheid, want niemand kan hen uit Zijne hand rukken. De Vader, met Wien de Heiland één is, heeft ze Hem gegeven; en niemand kan ze rukken uit de hand des Vaders, Joh. 10:27-30. Bovendien konden de anderen niet gelooven, daar Jesaja immers wederom gezegd heeft: Hij heeft hunne oogen verblind, en hunne harten verhard; opdat zij met de oogen niet zien, en met het hart niet verstaan, en zij bekeerd worden en Ik hen geneze, Joh. 12:37-40. God is ook het begin, midden en einde van heel het werk der zaligheid, want het goede werk, dat Hij in de geloovigen begonnen is, dat zal Hij ook voleindigen, tot op den dag van Christus Jezus, Filipp. 1:6. Wel zijn zij geroepen, om

hunne zaligheid met vreeze en beving te werken, maar de grond van hun werken ligt toch daarin, dat het God is, die in hen werkt, beide het willen en het werken naar Zijn welbehagen, Filipp. 2:12, 13. En de God en Vader van onzen Heere Jezus Christus, die hen heeft wedergeboren tot een levende hope door de opstanding van Jezus Christus uit de dooden, tot een onverderfelijke en onbevlekkelijke en onverwelkelijke erfenis, die in de hemelen bewaard wordt voor hen, bewaart ook hen voor die erfenis in Zijne kracht door het geloof, tot de zaligheid, die bereid is om geopenbaard te worden in den laatsten tijd, I Petr. 1:3-5.

In één woord de Heilige Schrift geeft zulk een helder getuigenis op dit punt, dat er geen twijfel aan kan bestaan, of de Gereformeerde voorstelling is zeker die van Gods Woord. Hoe zij, die het toch anders willen voorstellen, alsof de toepassing van het heil in Christus ook maar eenigszins zou kunnen afhangen van den wil des menschen, en alsof de prediking van dit heil een aanbod Gods kan zijn aan alle menschen, de aanname waarvan op de eene of andere wijze moet afhangen van de wilskeuze van den zondaar, met een vrij geweten de Schrift kunnen lezen, is ons een raadsel. Maar het hart is arglistig, meer dan enig ding, ja doodelijk is het. En wij mogen wel waken en bidden, dat we vooral ook op dit stuk niet afwijken van de duidelijke leer der Heilige Schrift.

H. H.

IN MEMORIAM

Den 6en Maart heeft het den Heere behaagd tot Zich te nemen onzen geliefden Zoon en Broeder,

JAMES,

in den jeugdigen leeftijd van 15 jaar en 7 maanden, na een ge-
duldig lijden van twee jaar.

Sterke de Heere ons in dezen weg van beproeving.

Namens de bedroefde Ouders, Broeders en Zuster,

Mr. en Mrs. J. M. Weststrate

14 Diamond Ave., N. E., Grand Rapids, Mich.

Den 2den April hopen we, zoo de Heere wil, met onze ge-
liefde ouders,

JAN DE BOER

en

ELIZABETH DE BOER—Fennema,

te herdenken dat zij 35 jaar door den huwelijksband vereenigd
zijn geweest.

Moge de Heere, die hen tot hiertoe geleid heeft, hen ook op
hunnen verderen levensweg genadiglijk gedenken en nabij zijn.
Dat is de bede van hunne dankbare kinderen,

Mr. en Mrs. S. De Boer

Mr. en Mrs. P. De Boer

Clarence De Boer

En twee kleinkinderen.

THE HEARTLESS ATTITUDE(?) OUR THEOLOGY BEGETS

REPLY TO REV. H. J. KUIPER

(Conclusion)

Kuiper's article on prosperity contains one more paragraph on which I wish to comment. It reads:

"That man is prosperous who can supply his own physical want and is not in the need of charity, but, on the contrary, is able to contribute at least something to the relief of the needy.

"Such prosperity is lacking among thousands, perhaps millions of our countrymen at the present time. They cannot provide themselves with the bare necessities of life. If they are not helped by others, they will starve. How anyone can teach in the face of such conditions that we should not make supplications to God for the return of national prosperity is a strange thing indeed. Is not this approach closely connected with the theological position that God shows favor to none except to the elect, and that He does not in His goodness send material blessings to the wicked? If this be true, why should we pray that God in His mercy may send prosperity to the nation in time of depression and — for many — of physical want? We may well be aware of a theology which begets such a heartless attitude toward suffering humanity."

On the first section of the above-cited selection we can be brief. Kuiper, it is plain, wants his readers to know that we have no heart for the needy, that their sorry plight is a matter toward which we assume an attitude of cold indifference. Our inhumanity he ascribes to our theology. The tree is known by its fruits. Let men therefore be aware of a theology which begets such a heartless attitude toward suffering humanity. So reasons Kuiper.

We challenge Kuiper to point to a single statement in our article from which it may be legitimately gathered that we have no heart for the poor in the land. The very contrary is true. As compared with Kuiper's writing, our articles animate a spirit of deepest concern for these needy ones. We quote at random from our articles:

"There are today some 5,000,000 men out of work. And it is safe to say that the great majority of these unfortunate ones have no money to buy bread. Well, what of it? Isn't this great American family of ours enormously rich and therefore well able to provide for its needy members? Or would any one wish to contend that a well-to-do family is not at all obliged to come to the fore as the keeper of such who, under the management of those running the family, have become poor? When the wheels of industry were still in motion, it was these needy ones who in the sweat of their brow filled the coffers of this great American commonwealth to overflowing. Should the custodians of American

gold and food now neglect them? This great American family is prosperous, is rich; it has received from the God of nations food in abundance for its poor."

I continued: "If you desire to do anything at all brethren sell as much of your worldly things as you can spare and give the proceeds of the sale to the poor. Next ascertain whether the needy are being cared for by the well-to-do members of this great American commonwealth. If so, hold your peace; if not, get yourself on the housetops and cry out: 'Go to now ye rich, weep and howl, for your miseries that shall come upon you . . . (James 5:1-6)'."

Then this from our pen: "The captains of industry want their plants to prosper, make gain. Hence they do all they can to keep their plants running at top speed and that at the minimum cost. The craftsman at his bench and the mechanic at his machine is timed. The workman, laboring on a commission basis, exerts himself to the utmost, animated by the prospect of a large pay envelope. While in this state of overexertion his capacities are measured and standardized. By means of this standard the less efficient of his class are weeded out and thus production speeded up. And the very wage that was used to inspire him to fully expose himself as to his capacities for work, is cut and thus reduced to such proportions as the employer deems proper. Ah, what a despicable practice!" So we wrote.

Our comment on the situation in the state of Arkansas where thousands of farm folk are starving for the want of food reads as follows: "What a deplorable condition in a land of plenty. Where do the Rockefellers and the Fords come in, in this crisis? Rockefeller recently gave the modernistic preacher Fosdick a million dollar church. Worldly art and science, the godless institutions of learning of this land of ours, may feed upon the gold of the millionaire. But the poor in the land must starve. Our government recently resolved to set aside some millions for the relief of the poor; but this simply means that the burden of taxation, already resting too heavy on the backs of the small taxpayer, will take on more weight and crush the man with small means to earth. Even now his property is being sold at public auction and swallowed up by the rich because he has not wherewithal to pay his taxes." So we wrote in preceding articles. These articles have been read by Kuiper. Yet he will appear in print with a statement in which he decries our heartless attitude toward suffering humanity, while the truth of the matter is that our articles abound in utterances through which circulate sentiments compelling the conclusion that the sufferings of the hundreds of thousands of poor in the land lie close to our heart. Aware that in this land of abundance, famine and luxury rub shoulders, we inserted in our article that passage of the epistle of James, in which the apostle informs the rich that they shall be overtaken by the judgments of the Almighty for their heartless treatment of the poor.

Wherein, according to Kuiper, does our inhumanity consist? In this that we refuse to make supplication to God for the return of national prosperity. For reasons already given, we do refuse to do this very thing. To pray for material prosperity is to pray that the great abundance of a nation already full to the point of satiation, that the great wealth of the hundreds of thousands of rich, may increase. It requires an amazing amount of carnal nerve, we wrote, to ask the Lord to prosper a people already laden down with material abundance. What we will and do make supplication to God for is the daily bread for the poor of the land and for us all. Someone may say that relief won't come until the wheels of industry again turn so that the thing to do is to pray that those wheels may again be set in motion. To this we reply that it's a poor policy to suggest to the Lord what to do next, or how to relieve the present situation. Beyond petitioning Him for daily bread, we can do no better than to humble ourselves in the dust before Him and hold our peace. The Lord is wise and good and just; He can be dependent upon therefore to do the thing that is wise, good, and just.

According to Kuiper, to pray that a people may prosper materially is to give evidence of being a real lover of humanity. In the light of what Kuiper wrote in a third article on the propriety of praying for prosperity, we can't see how this can be. "We should pray," he wrote, "for those spiritual blessings of which we personally, and God's church in general, are greatly in need today. We scarcely need to ask what our greatest need is. Is it not a spiritual awakening, a mighty spiritual revival? Years of prosperity and freedom from persecution have resulted in widespread spiritual lethargy and lukewarmness. Everywhere in all countries and in all churches, there is much complaint about lack of spirituality. The twentieth century Church of God is of the Laodicean type" (*The Banner*, March 13, 1931).

Let me say first of all that it is as plain as can be that in the above-cited selection, Kuiper uses the term prosperity in the sense of material abundance. Attend to this: "Years of prosperity . . . have resulted in widespread spiritual lethargy . . ." Kuiper shall have to admit of course that it was prosperity in the sense of material abundance that resulted in this widespread spiritual lethargy. Kuiper has it then that prosperity is most injurious to the spiritual life of God's people. So indeed it is. And as to the ungodly, it is Kuiper's view that about the worst thing that can overcome the ungodly is that they prosper. We quote from his *The Three Points of Common Grace* (page 13): "It is true that according to Scripture the ways of prosperity are slippery places for the wicked from which they pitch forward headlong into destruction . . ." Let us notice how shamefully Kuiper tortures the Psalmist's words. The text reads: "Surely *thou* didst set them in slippery places; *thou* casteth them down

into destruction . . ." The exponent of common grace either quotes this scripture incorrectly (Kuiper) ; or, quoting it correctly, misinterprets it (Ghysels) ; or quotes it not at all. What a clear proof that this scripture completely overturns his theory of common grace!

Kuiper continues: "It is true that they (the wicked) turn the blessings of God into a curse for themselves, because they despise these riches of his goodness. But Scripture does not teach that these blessings are meant for evil, and they flow from God's wrath."

However this may be, fact is that according to Kuiper's theology the wicked do indeed turn the blessings of God, the prosperity He sends them, into a curse for themselves. Kuiper has it then that prosperity is positively injurious to the spiritual life of the believer and altogether fatal to the wicked. And yet he can't understand how anyone can teach that we should not make supplication to God for the return of prosperity. What must we think of this man's understanding, and of his humanity? Would Kuiper pray that his own son might be supplied with a knife if he knew for certain that this son would destroy himself by plunging that knife into his frame? Well, according to Kuiper's own theology the wicked convert prosperity into an instrument of destruction for themselves, into a slippery place from which they pitch forward headlong into destruction. Yet he prays that the nation, including the wicked, may again prosper and holds me up before his readers as a heartless man because I refuse to join him in that prayer? What ails this man Kuiper? Can anybody say? Of the two of us, who is the most inhuman?

Whereas it is Kuiper's conviction that the wicked convert prosperity into an instrument of destruction for themselves, we are wondering what it can be that prompts him to make supplication to God for the return of national prosperity. Is it love for the (reprobate) wicked? It can't be. It is Kuiper's conviction, bear in mind, that the ungodly convert prosperity into a curse for themselves. Is it perhaps love for God's people, that moves him to pray? This can't be either. It is Kuiper's conviction, bear in mind, that prosperity is most injurious to the spiritual life of the faithful. What may it be then that is prompting Kuiper to pray for the return of national prosperity? There is but one answer: a keen desire for material prosperity *as such* with all that it implies — the luxuries and fineries of life, big cars, big salaries, the pomp and glory of this world.

In his second article on prosperity, Kuiper asserts that prosperity, although most injurious to the spiritual life of the people of God, is nevertheless necessary for the expansion of the kingdom of heaven. What a foolish reasoning. The kingdom of God expands when the believers radiate light. When, as a result of prosperity, there is widespread spiritual lethargy and

lukewarmness, the light is under a bushel and the kingdom of God is not expanding.

Kuiper informs his readers that our supposed heartlessness is closely connected with the theological position that God shows favor to none except to the elect, that he does not in his goodness send material blessings to the wicked. True, we teach this very thing. The plain teachings of Scripture are that God prospers the reprobate wicked in His wrath. We refrain therefore from praying for the reprobate ungodly. We pray that the hundreds of thousands of poor in our land may have daily bread; but we are careful not to place any of their number before our eye as reprobate wicked. This, according to Kuiper, is our inhumanity. Indeed! We beg to inform him that he no more than we in truth prays, can pray, for the reprobate wicked. Let me make my meaning clear. Attend to the following from Kuiper's pen: "It is true that they (the reprobate wicked, G. M. O) turn the blessings of God into a curse for themselves, because they despise these riches of His goodness. But Scripture does not teach that these blessings are meant for evil, and that they flow from God's wrath." So far Kuiper. This, by the way, is a terrible statement. The wicked, according to Kuiper, make it impossible for the Lord to actually bless them. Rightly considered, this is sheer Atheism. But the point is that, though the Lord *means* to bless, He is powerless to do so in that the wicked, contrary to His designs, turn His blessings into a curse for themselves. How then can Kuiper earnestly pray that the reprobate ungodly may be blessed? Is it not a psychological impossibility to *earnestly* beseech a dead man to walk or a live man to fly? It is Kuiper's view that the Lord as far as his capacities for actually blessing the reprobate wicked are concerned, is impotent. It is therefore altogether impossible for him (Kuiper) to believingly and earnestly pray that the Lord in His love bless the wicked in their prosperity. Whereas the Lord must stand helplessly by while the wicked convert His gifts into a curse for themselves, all that Kuiper can possibly pray is that the Lord do what He can, to wit, permit the wicked to convert His good gifts into a curse, and, contrary to His original designs, destroy them from the face of the earth. Kuiper's prayer is earnest and believing when it agrees with what the Lord can do. Well then, what he can believingly and earnestly pray is not that the Lord bless but that He curse and consume the wicked.

Kuiper's prayer that the Lord actually bless the reprobate wicked is a sham prayer, a counterfeit, a false pretense.

Let us now try to fathom the depth of the corruption of this prayer.

In doing so, we set out with repeating what was said, to wit, that all the Lord can do is to prosper and to destroy the wicked. Actually bless them He cannot. All that Kuiper therefore earnestly

and believingly prays is that the Lord prosper the wicked. What may it be that moves him to thus pray? The same impulse or desire — same as to quality — that moves a vicious heir to order a donor with a large estate to be poisoned that he may die — the desire, namely, for that large estate. Kuiper, knowing and firmly believing that the reprobate wicked convert the sent prosperity into a curse for themselves, nevertheless prays that the wicked may prosper in order that he, Kuiper, may prosper. Not God but prosperity is the contemplated end, so that as often as Kuiper prays this prayer, he commits murder in his heart. This prayer, therefore, turns out to be a vicious curse, a prayer pregnant with malice, vicious selfishness, and rebellion.

Where, I would like to know, does that humanity of which Kuiper boasted come in. That the goal toward which Kuiper in his mind moves when he prays that the reprobate wicked may prosper, is neither the wicked nor God but material prosperity, the riches of this world, is evident enough from his articles.

Firstly, Kuiper in conjunction with his countrymen, prays for prosperity.

Secondly, Kuiper would see the wicked repent outwardly for the sole reason that, so he thinks, a conversion of this kind is the key that will open the door to the treasure houses of the world.

Thirdly, Kuiper fears the ire of the rich, in the world, in the pew, and among his readers. This is plain enough. Instead of thundering in the ears of the ungodly rich who left the poor of the land starve to death, the rebuke of James, Kuiper holds his peace and urges his fellows to pray for the return of national prosperity. It means that he prays not as the Lord but as the rich would have him pray. He prays for a prosperity-relief, the only kind of relief the godless rich will pray for if they pray at all; for it is a relief that spells work for the poor and thus material advancement, gain, luxury, feasting and high living for the industrialist and the big merchant. A relief that consists in the poor man eating at the table of the rich in whose shops he has sweated, Kuiper knows nothing of. Hasn't it occurred to Kuiper that this is exactly the kind of relief the Lord may have determined upon so that the abundance, the good gifts of God, men in general have been cursing, be consumed, and poor and rich alike be without bread? Let Kuiper consider that it may be the Lord's will to permit the nation, rich and poor alike, to suffer hunger. Kuiper shall have to admit that Israel in the time of the prophet Elijah did not excel our nation in wickedness. Elijah, instead of praying for prosperity, prayed that it might not rain, and it rained not for some three and a half years. According to the apostle James, it was the effectual fervent prayer of a righteous man, this prayer of Elijah.

Why does Kuiper fear the ire of the rich? Be-

cause this ire, if aroused, might work considerable hardships on his pocketbook.

This ought to be plain enough now: so far from the truth it is that Kuiper earnestly and sincerely and in a spirit of love prays, can pray, for the well-being of the reprobate that his actual desire is that the reprobate wicked may be supplied with instruments of self-destruction in order that he, Kuiper, may fare well materially.

Someone may ask whether our theology does not gender a similar attitude toward the reprobate. And the answer is ready: If it did might God give us grace to renounce it and to declare ourselves to be beasts with the Lord.

Let no one think that our doctrine permits us to petition the Lord to place in the hand of the reprobate the knife he plunges into his frame that we may thrive materially. True, our theology, or let me rather say, Scripture, forbids us to bless the reprobate for the very reason that no one may bless and desire Heaven to bless him, against whom the Lord hath indignation forever. Let me reinforce this statement by a quotation of Scripture: "And I hated Esau, and laid his mountains and his heritage waste for the dragons of the wilderness. Whereas Edom saith, We are impoverished, but we will return and build the desolate places; thus saith the Lord of hosts, They shall build, but I will throw down; and they shall call them the border of wickedness, and, the people against whom the Lord hath indignation for ever" (Mal. 1:3, 4).

Even from a purely rational point of view, it is the height of the absurd to petition the Lord to bless whom He curses. And from a spiritual-ethical point of view such a petition is thoroughly wicked.

The Lord curses the rejected wicked. And the child of God declares, Thy will be done. So he prays, this believer, not in order that he may prosper, but because he is ready to swing his prayer in line with the revealed decrees of the Eternal and because it is his conviction that these decrees are as perfect and good as is He — the living God — whose decrees they are.

In Scripture the prophets of the Lord appear not as praying for, but as praying against, the reprobate wicked. We quote: Destroy thou them, O God, let them fall by their own counsel; cast them out in the multitude of their transgressions; . . . (Ps. 5:10). Give them according to their deeds, and according to the wickedness of their endeavours; give them after the works of their hands; render to them their desert (Ps. 28:4). Let them be as chaff before the wind; and let the angel of the Lord chase them. Let their way be dark and slippery; and let the angel of the Lord persecute them . . . Let destruction come upon him at unawares; and let his net that he hath hid catch himself; into that very destruction let him fall (Ps. 35:5:8). Let death seize them, and let them go down quick into hell (Ps. 55:15). Let them be taken in their pride . . . Consume them in wrath, consume them

that they may not be . . . Let them wander up and down for meat, and grudge if they be not satisfied (Ps. 59:13, 15). Let God arise, let his enemies be scattered; let them also that hate him flee before him. As smoke is driven away, so drive them away; as wax melteth before the fire, so let the wicked perish before the presence of God . . . (Ps. 68:1, 2). Let their table become a snare before them; and that which should have been for their welfare, let it become a trap. Let their eyes be darkened, that they see not; and make their loins continually to shake. Pour out thy indignation upon them, and let thy wrathful anger take hold of them. Let their habitations be desolate; and let none dwell in their tents . . . Add iniquity unto their iniquity; and let them not come into thy righteousness. Let them be blotted out of the book of the living, and not be written in righteousness (Ps. 70:22-28).

What may it be that prompts the saint to pray against the reprobate wicked? A lust for the riches of the earth (Kuiper's motive)? Perish the idea! If we go with this question to Scripture, we get the following answer: "For their is no faithfulness in their mouth; their inward part is very wickedness; their throat is an open sepulchre; they flatter with their tongue (Ps. 5:9). Give them according to their deeds . . . because they regard not the works of the Lord, nor the operations of his hands, . . . (Ps. 28:5). Let their way be dark and slippery; . . . for *without cause* have they hid for me their net in a pit, which without cause they have digged for my soul. They rewarded me evil for good to the spoiling of my soul . . . But in mine adversity they rejoiced, and gathered themselves together; yea, the abjects gathered themselves together against me, and I knew it not; they did tear me, and ceased not; with hypocritical mockers in feast, they gnashed upon me with their teeth (Ps. 35). Wickedness is in the midst thereof; deceit and guile depart not from her streets (Ps. 55:11). Let the wicked perish in the presence of God (Ps. 68:2). Pour out thy indignation upon them . . . for they persecute whom thou hast smitten; and they talk to the grief of those whom thou hast wounded (Ps. 70:26).

Why then do the prophets of the Lord pray against the reprobate ungodly? Because they are wicked, because they rage and imagine a vain thing (Ps. 2); because they set themselves and take counsel together against the Lord, and against his anointed (Ps. 2); because they are corrupt and speak wickedly concerning oppression; because they set their mouth against the heavens; because their tongue walketh through the earth (Ps. 70); in a word, because they taunt and blaspheme God and persecute his faithful servants.

What may be the purpose of the saint's prayer against the wicked? Mere material advancement? Nay, nay! The answer is contained in the following Scripture: "Blessed be the Lord God, the God of Israel, who only doeth wondrous things. And blessed be his

glorious name for ever; and let the whole earth be filled with his glory; Amen, and Amen (Ps. 72:18, 19).

So it appears then that the difference between the theology of the prophets of Scripture and the theology of H. J. Kuiper is not that the former in distinction from the latter genders a prayer against the reprobate ungodly. Fact is, Kuiper, as well as these prophets prays *against* the reprobate. As we have shown, Kuiper can and means to do nothing else than pray against these wicked. The difference is one of motive and purpose. What Kuiper has before his eye when he prays against the rejected wicked is his very own material advancement. His prayer ends in self. What the prophets of Scripture had before their eye as often as they prayed against the wicked is the glory of God and the salvation of His people unto His glory. Let Rev. H. J. Kuiper and Prof. Vanden Bosch who denominated our theology, the theology of the prophets of Scripture, cold; let Dr. Beets, who in court referred to the God of Scripture, the God of the prophets, as pretty much of a tyrant, let the exponents of common grace in general consider that for the above-cited reason their theology and the prayer it genders, is as cruel as the mercies of the ungodly, as black as the abyss where it was hatched out and out of which it came up, and as vain as the wisdom of the world. On the basis of the theology of the exponents of common grace, the prayer against the reprobate must necessarily end in self-advancement and thus in self, for the very simple reason that it cannot end in God. This ought to be plain enough. If God means to bless but cannot, it must follow that His destruction of the wicked spells for Him not victory, triumph, but a miserable, contemptable, and dishonorable defeat. If He is powerless to bless, you pray for His defeat as often as you pray for the ruin of the ungodly. He who ultimately triumphs is not God in Heaven but the devil and the wicked in hell. Such a prayer ends in the devil indeed.

Kuiper, in his article, again complains that our theology and thus our God is cruel, heartless. I will consider this complaint presently. Let me first direct his attention, and the attention of the exponents of common grace in general, to the heartlessness of the Baal they serve. All the wicked do (can do) is to convert Baal's good gifts into a curse for themselves, daily increase their guilt, and thus fatten themselves for the day of their slaughter. Though Kuiper's god is fully aware of this he continues to bless the reprobate wicked. Can you think of anything more heartless? What would you think of a parent who would supply his child with a knife, if he knew beforehand that the child would surely plunge that knife into his bosom? And what may be the object of Kuiper's god in supplying the wicked with instruments of self-destruction? What may be his aim in permitting them to live on and thus to pile up their guilt mountain high so that they arrive at the end of their career fat for hell? Can the object, the ultimate purpose, be his glory?

Not at all. Whereas Kuiper's god must destroy the wicked because of an inherent impotence to do anything else with them, his destruction of the wicked spells, as was said, his defeat. Can it be then that this god's manner of dealing with the reprobate wicked is to be explained from his love for them? This can't be; for he well knows that prosperity is fatal to the them. What may then be his aim in bestowing his good gifts upon the (reprobate) ungodly? But one possibility remains: a fiendish delight in their misery. A noble god, this god of Kuiper! How altogether worthy of the esteem, the respect, and the adoration of his devotees!

Is our God, the God of Scripture, heartless? In showing up the charge as false, I set out with the affirmation that according to Scripture, God, the true God, is the one only simply and spiritual being, eternal, incomprehensible, invisible, immutable, infinite, almighty, perfectly wise, just, good, and the overflowing fountain of all good.

In the silence of eternity, before the foundation of the world, this God, by an act of His sovereign will, counseled to leave some in the fall and perdition wherein He determined they should involve themselves, and to punish them for their sins unto His own honor and glory. Such are known in Scripture as the reprobate wicked. They appear in the eternal counsel of the Almighty as well as in history as those who set their mouth against Heaven and whose tongue walketh through the earth. In time they are set by the Lord in slippery places; and cast down by Him into destruction, again to His very own glory.

This is the God of Scripture and His manner of dealing with some. Who of all the exponents of the theory of common grace will openly dare to deny it? The question will be immediately asked, I know, whether this God is not as cruel in His dealing with the reprobate sinner as the god of Kuiper. And the answer is ready: This God is *God*, perfectly wise, just, perfect, the inclusion of all that is good and lovely. Hence, whatever this Being does with a view to Himself, with His glory and honor as the ultimate goal, must be as good and wise and just as is this exalted Being. Hence, the ways of the true God — the God of Scripture — with the reprobate sinner, may not be called or thought of as sinfully cruel, tyrannical.

Someone may interpolate that Kuiper may claim as much for his God as we do for ours; that he, too, may affirm that all the works of this god, including his ways with the reprobate, are truth and verity. We reply that Kuiper's god is no god as he is impotent. Sovereignty and infinite might are certainly attributes of a God, good and wise. But even if we concede that Kuiper's impotent god is good and just and wise, nothing is gained. For if this god is powerless to prosper and to punish unto his very own glory, the acts of prospering and punishing are acts that fall short of himself and therefore sinful.

Such then is Kuiper's god. To him who sneeringly remarks that I succeed in discrediting Kuiper's god by a process of laborious reasoning my reply is: thou fool, how did Kuiper arrive at the conclusion that the God of Scripture is pretty much of a tyrant but by a process of (crooked) reasoning. Is the exponent of common grace the only personage who may reason? How is this?

There was a time when Kuiper and his fellows confessed the same God we confess. Barring the so-called three points, they as well as we still subscribe to the same doctrinal standards, to wit, Heidelberg Catechism, the Belgic Confession, and the Canons of Dordt. Let us quote a little from these writings.

OF DIVINE PREDESTINATION

Article 7. Election is the unchangeable purpose of God, whereby, before the foundation of the world, he hath out of mere grace, according to his sovereign good pleasure of his own will, chosen from the whole human race, which had fallen through their own fault, from their primitive state of rectitude, into sin and destruction, a certain number of persons to redemption in Christ, whom he from eternity appointed the Mediator and Head of the elect, and the foundation of election.

Article 9. This election was not founded upon foreseen faith, and the obedience of faith, holiness, or any other good quality or disposition in man, as the prerequisite, cause or condition on which it depended; but men are chosen to faith and to the obedience of faith, holiness, etc., therefore election is the fountain of every saving good; from which proceed faith, holiness, and the other gifts of salvation, and finally eternal life itself, as its fruits and effects, according to that of the apostle

Art. 3 of the third and fourth heads of doctrine:

Therefore all men are conceived in sin, and by nature children of wrath, incapable of saving good, prone to evil, dead in sin, and in bondage thereto, and without the regenerating grace of the Holy Spirit, they are neither able nor willing to return to God, to reform the depravity of their nature, nor to dispose themselves to reformation.

These articles teach, it shall have to be admitted, that the natural man, and thus the reprobate wicked, is dead in sin; that, whereas election, being sovereign, is the fountain of every saving good — faith, holiness, and the other gifts of salvation, God wills not to reclaim the reprobate wicked from death by bringing them under the benign influence of His saving grace. This doctrine has always been extremely distasteful to wicked men because of its alleged cruelty.

About in the year 1924, it appeared that also in the Christian Reformed Church, there had long been a feeling that the doctrine of sovereign grace was too severe to be openly confessed and preached. So it happened that this church, met in Synod, fabricated three points to do service as a neutralizer of the

severity of this doctrine. The substance of these points is that in this life the reprobate wicked are the objects of God's love; that rain and sunshine, etc., they receive as gifts of His love.

The question arises whether a proposition of this kind actually has the effect of neutralizing the severity of the doctrine in question. Our answer is an emphatic *no*.

Any person with a normal mind can see that the above-cited proposition has no place in our Reformed thought-structure. Like so much superfluous timber, it can be affixed to but not fit into this structure. If sovereign election and reprobation is not a myth but a reality, the Lord wills that the reprobate wicked carry on as destitute of saving grace, daily increase their guilt, and thus arrive at the end of their career ripe for judgment. Yea the entire process of deterioration is the issue of a sovereign decree and the effect of the sovereign will of the Almighty. He places the wicked in slippery places, and casts them down into destruction. If such is His attitude toward, and His dealing with, the reprobate wicked, the contention that He at once prospers *in His love* those same creatures of His, must be placed on a level with the babblings of insane men.

No one with a normal mind acknowledges, can acknowledge, the doctrine of absolute and sovereign predestination to be a true and perfect doctrine, and at one earnestly and truly believe that God prospers in His love, and even wills to save, the reprobate wicked. The two doctrines are contradictory. No more than I or anyone can at once believe that *all men are mortal* and that *no men are mortal*, or that *all men are creatures* and that *no men are creatures*, no more can the exponent of common grace believe that the Lord in His love prospers a people whom in His sovereign wrath He rejects, refuses to reclaim from death, sets in slippery places, and casts down into destruction. He who says that such contradictory sentiments constitute the stuff his faith is made of, deliberately lies.

Brethren, in your heart you don't believe at all, you can't believe, that the hard effect of the doctrine of absolute election can be taken away by affixing to this doctrine the proposition that the Lord in His love prospers the reprobate.

Further, you do not neutralize the severity of God's dealings with the reprobate wicked by ascribing to God love for the reprobate, if you at once retain the doctrine of a sovereign predestination.

Pray, what earthy or heavenly benefit does the reprobate derive from this love? If there is such a thing as a sovereign rejection, and a total depravity, nothing else matters. For then all things must work together for evil to the rejected.

Further, how can rain, sunshine, etc., be the issue of God's love if He at once wills it to be a slippery place in which He sets the rejected. Impossible! The Lord doesn't ask us to believe this either. Not one of the leaders in the Christian Reformed Church (H. J.

Kuiper, L. Berkhof, Volbeda, etc.) believes this. It is a bold untruth what H. J. Kuiper tells men, namely, that the doctrine of Scripture involves us in intellectual difficulties. What he means is contradictions. God is not in conflict with Himself and neither is His truth. What the exponents of common grace believe is not both but either the one or the other of the two afore-said contrary propositions. This is equal to saying that in their hearts they reject either the one or the other. Of the two propositions, which is being believed, which was rejected? From a certain writing of his, we learn that H. J. Kuiper has released his hold on the doctrine of an absolute predestination, and clasped to his bosom the pseudo-god of the three points. Attend once more to this from Kuiper's pen: "It is true, that they (the reprobate wicked, G. M. O.) turn the blessings of God into a curse for themselves, because they despise these riches of His goodness. But Scripture does not teach that these blessings are meant for evil." Mark you, I am judging Kuiper from his writings. In his heart, I am convinced, (I don't want to believe anything else, to be sure) he still cleaves to the God of Scripture, the God he publicly discredits. There are more like him. They commit a great sin against God. What they believe they don't preach, and what they don't believe they preach, and thus feed their sheep with food that comes nearer to being stone than bread. Or do they believe what they preach? If so, they broke with the old faith.

There are a few ministers in the Chr. Ref. Church, who both believe in and preach the God of the Scriptures, and thus in every sermon deny the three points of Synod. Strange to say, these men are not disturbed.

A word or two in conclusion. It is clear that the god of the three points is a monstrosity, a pseudo-god. Scripture places all such gods in one class and calls them devils. Such indeed the god of the three points is — a veritable devil.

Prof. Vanden Bosch of Calvin College must read this article too; for, though he understands our theology no better than his own, poor man, he once upon a time made the remark that our theology is cold. Let him then meet in this article not *his god*, of course, I can't and won't believe it, but the pseudo-god of the three points.

Our God, our theology cold, cruel, heartless? No, indeed! As often as you say so, brethren, you commit a heinous sin and compel us to frame a retort that will expose your wanton perversity. O, that you men would openly admit that you are in error, and return in your preaching and writings to the God of Scripture. Our God cruel and heartless? Why? Because He has nothing in the way of a real blessing for the reprobate wicked!

Pray, brethren, what does that pseudo-god of the three points have for the reprobate? Nothing at all but a vicious (unholy) curse.

Let me again hear H. J. Kuiper openly warn men against our theology!

G. M. O.

EEN GOED ADVIES(?)

Naar luid van *De Wachter* van 4 Maart 1931, orgaan der Chr. Geref. kerken, werd er den 19den Februari in een der kerken in Grand Rapids een vergadering van ambtsdragers gehouden die ten doel had om met elkander problemen te bespreken, indien mogelijk deze op te lossen, problemen waarmede bovengenoemde kerken, naar dit bericht te oordeelen, vooral in de plaats onzer inwoning te worstelen hebben.

Deze vergadering was, te oordeelen naar genoemd bericht, zeer goed bezocht, en volgens den Wachter-redacteur, een "succes."

Ongeveer vijfhonderd mannen woonden deze vergadering bij.

De punten, die daar behandeld zijn, dragen een zeer eigenaardig karakter, geven blijk, van een euvel waarmede men in die kerken te worstelen heeft, en hetwelk de voorgangers noodzaakte om de alarmklok te luiden.

We lazzen: De punten van bespreking waren vooral:

1. Wat te doen, opdat het rondzwerven op Zondag van sommigen onzer kerkleden ophoude, en
2. Wat kunnen we doen, om ingang voor onze beginselen te doen vinden.

Nadat we het bovenstaande gelezen hadden, kwam de vraag bij ons op: Hebben die beide punten het oog op dezelfde zaak, of werden er op dien avond twee *verschillende* onderwerpen behandeld?

Het eerste zou toch haast niet kunnen, de zwervers, oftewel "floating church members," dienen op zijn allerminst de beginselen hunner kerken, althans wat de fundamentele waarheden betreft, te kennen. Indien niet, dan dienen ze zeker terug te gaan naar de Catechisatie en met Borstius opnieuw te beginnen. Zijn ze dat boekje echter machtig, dan naar het Kort Begrip en den Heidelberger, tot verrijking en fundeering in de waarheid, zooals die door Gereformeerden wordt beleiden.

Doch, dat zal de bedoeling wel niet zijn geweest. Het ligt meer voor de hand, dat elk der punten het kopstuk was van een verschillend onderwerp. Maar dan staat het wel vast, dat de vraag niet goed gesteld is, (ofschoon het onderwerp daarom nog wel goed kan zijn, als het zich niet aan het thema houdt).

Als ge vraagt, en nu aangenomen dat die vraag komt van iemand die Gereformeerd wil zijn, wat kunnen we doen, om ingang voor onze beginselen te doen vinden, dan is er, als ge met die beginselen de Gereformeerde of Schriftuurlijke op het oog hebt, maar één antwoord mogelijk, uitgedrukt in één woord: *Niets*.

Daar kunt ge als persoon, vergadering of kerk, nu eenmaal niets aan doen, omdat de ingang tot het hart alleen ontsloten kan worden, door de onwederstandelijke werking des H. Geestes. Houdt ge dat voor oogen, dan gaat ge desniettemin door en volgt in dezen den Apostel die eerst concludeerde: "Dat de Joden een teeken begeeren, en de Grieken wijsheid zoeken," dus met de beginselen van den Apostel niets te doen wilden

hebben — immers was de gekruisigde Christus den Joden wel eene ergernis en den Grieken een dwaasheid, doch die daarom toch Christus en dien gekruisd bleef prediken; omdat Christus is de kracht Gods, en de wijsheid Gods, voor hen die geroepen zijn, dat is, die door den H. Geest na wedergeboorte bewust overgezet worden uit de duisternis in Gods wonderbaar licht, door middel van het gepredikte Woord.

Dan blijft er dus wel wat te doen voor ons, namelijk getuigen aangaande de waarheid, wat de hoofdsom is van al ons werk in dezen.

Dat zou kunnen geschieden langs verschillende wegen, onder anderen, door bijvoorbeeld in *De Wachter* eens een aanbeveling te geven over het onder ons zoo pas uitgegeven boekje *Genade Geen Aanbod*.

Vervolgens zoudt ge waar ge tot dusverre onze Standard Bearer negeert, en tegenover andere kerkelijke bladen u uitslooft om hen in 't gevele te komen (zie *The Banner* van 6 Maart 1931 "Dr. Burggraaf on the Christian Reformed Church) ja, zelfs durft uit te spreken: "Some of us are afflicted, if anything, with an inferiority complex," er goed aan doen omdat "inferiority complex" den plaats te doen innemen van de "high handedness" waarmede ge ons als kerken en al hetgeen dat tegen u ingebracht werd in geschrift, beide door brochures en dit blad, als Christenen trachten te beantwoorden.

Zie, dat zijt ge als leiders verplicht en dan zullen de Geref. beginselen wel verstaan worden.

Doch de Wachter-redacteur zal misschien over dit tweede punt wel verslag geven. We zijn een getrouw lezer en hopen hier dan verder notitie van te nemen.

Het eerste punt gelijk we aanstipten ging over de vraag: Wat te doen, opdat het rondzwerven op Zondag van sommigen onzer kerkleden ophoude?

Volgens het rapport waren er voornamelijk twee oorzaken aan te wijzen die dit euvel in de hand werken. De eerste oorzaak de lichtheid der zwervers, die de prediking in den regel te droog en te zwaar vinden. Dat zijn dus menschen die iets gemoedelijks, opzweeps in de predikatie begeeren en van sterke kost niet gediend zijn. Nu zou, volgens de broeders die deze zaak bespraken en er over geschreven hebben, een probaat middel hiertegen zijn om de leeraren éénmaal per maand kansel te laten verwisselen, daardoor zagen de meeste hoorders hun natuurlijke begeerte vervuld om eens een anderen prediker te hooren, aan de andere zijde, zou mogelijk voor de soms al te drukke predikers zoo iets niet onwelkom zijn.

Alleen maar, dan zou als vanzelf het "floating element" toch niet eerder zijn zin hebben, tenzij de broeder predikant met de lichte kost voor den dag komt. Hoe men zulke lui, die gelijk zijn aan een baar der zee, het naar den zin denkt te maken is een raadsel. Daarbij komt, dat, waar men dit een euvel noemt, *juist daardoor het euvel in de hand gewerkt wordt*.

Het beste zou zijn den zwervers aan te raden om zich tot een gemeente te laten organiseeren en dan in

de eerste tien of twintig jaren geen leeraar te beroepen. Dan om de beurt studenten die uitgaan voor hen te doen optreden en ze zoo nu en dan een classisbeurt te geven of hen zelf om de beurt een preek te laten lezen.

De tweede oorzaak was: Het kwaad der concurrentie.

De vergadering had in dezen niet het oog op allerlei missions en revivals, maar op concurrentie zelfs tusschen kerken en predikers van dezelfde kerkgemeenschap. Dat was een donkere schilderij die opgehangen werd van deze leeraren. Broeders predikanten van hetzelfde kerkverband die elkander de leden trachten af te troggelen.

De schrijver merkt hierbij op: "Vreemd als 't moge klinken, toch schijnt het waar te wezen, dat er blijdschap, ja zelfs trots, zich openbaart, als onze dominee de scharen van genabuurde zustergemeenten weg kan preeken," en even verder: "Wel goed en zuiver en getrouw te prediken is, helaas, in sommige centra niet meer voldoende. Als de prediker niet meer kan dan dat, als hij niet trekken, niet lokken en zijne collega's niet overtreffen kan, dan is 't niet veel, althans geen voordeelige dominee. En de voorstanders van zwermen van zwervers en zwellende kassen, laten 't hem soms gevoelen, dat hij eigenlijk een schadepost is — zoo komt zijn moed, zijn trouw in gevaar." Arme dominee

Uit het begin van deze aanhaling zoowel als in het laatste gedeelte, ligt het voor de hand, dat de eigenlijke oorzaak van het kwaad niet zoozeer bij de zwervers zit dan wel bij de leeraren zelf. Ds. preekt de scharen der zustergemeenten zijn kerk in, die schare is bewerkt door allerlei kunstmiddelen, wordt zelf gekarakteriseerd door lichtheid — ergo, de trekkende "reverend" preekt licht en het euvel gelijk het zich openbaart vindt feitelijk zijn oorzaak bij hem. Wat ons in dezen verbaasd, is, dat die zwervers zulke goede gevers zijn. Zij schijnen de naburige kerkekas nogal te spekken.

Wij voor ons denken en gelooven, dat dit element niet veel voor den kerkedienst over heeft, te oordeelen naar hunne mentaliteit.

Maar bovenal, wat te denken van zulke leeraren, die van de zaak des Heeren een koophandel maken voor de kerkekas?

Als die zich niet eerst bekeeren van hun verkeerden weg, hoe zou men dan ooit kunnen verwachten, dat het beter werd met de leden die door hen gelokt worden?

Het artikel, dat we in verband hiermee lazen in *De Wachter* van 11 Maart, spreekt verder uit, dat een der middelen tot verbetering zou zijn om zooveel mogelijk het volk aan den arbeid te zetten. "Waarheid is, dat bijna niets zoozeer aan eigen gemeente en kerk doet hechten als in eigen gemeente eenig werk te verrichten in 't belang van Gods Koninkrijk. Maar hoe ons volk aan den arbeid te krijgen, dat is de groote vraag . . . "

Maar waar geschikte arbeid van geestelijken aard te vinden voor al de anderen?

Welnu, als het daarop vast zit zou men zooveel te doen krijgen, dat er geen handen genoeg waren. Iedere gemeente van eenige beteekenis (omvang) zal zeker zijn zieken, behoeftigen en weduwen hebben die men bezoeken kan. Dit zijn werken die nimmer ophouden en die ook door een ieder ter hand kunnen worden genomen, zonder het feit uit het oog te verliezen, dat men op moet passen om te gaan doen wat bij de bijzondere ambten thuis behoort.

Maar ook hier komt de vraag weer op, heeft het zwervende element daar waarlijk behoefte aan en de bekwaamheid daartoe? Immers neen?

Eindelijk eindigt de Wachter-redacteur met zijn instemming te betuigen met hetgeen ter vergadering werd gebracht. Hij heeft geen critiek op wat er gezegd is, vult slechts een weinig aan. Echter kan hij zich niet voorstellen, dat dit euvel te verhelpen is.

Bij hem is er de vrees, dat er in zijn kerken niet weinigen zijn, "die de getrouwe, degelijke prediking zonder geruchtmakende versieringen niet genoegzaam achten."

Terwijl er gevaar bestaat, dat de getrouwe leeraars, terwille van wegloopen en zwerven van sommige leden, zich bij de omstandigheden zullen aanpassen om de ongeregelde zooveel mogelijk te trekken.

De schrijver ziet hier een meer dan denkbeeldig gevaar, hij vraagt: "Geen gevaar voor onder ons? Laten we niet al te gerust wezen. Leeraars zijn ook menschen. Populariteit is zoo aantrekkelijk, en zoo voor en na leden van de gemeente zien weggaan is immers verdriet en de leeraar heeft het ongenoegen der gemeente waarschijnlijk te verduren, als 't aantal huisgezinnen eer af dan toeneemt! Zou men dan zich niet liever schikken naar den drang der omstandigheden, dat is, naar den smaak der menschen?"

Des neen, en nogmaals neen!

Paulus den Joden een Jood en den Grieken een Griek? Zeker, maar om geen Joden of Grieken heeft Paulus ooit aan de zuiverheid en gestrengheid des Woords te kort gedaan, noch sommige gedeelten der waarheid op den achtergrond gedrongen en verzwegen. Geen dogma's van erfschuld en totale verdorvenheid der menschelijke natuur en uitverkiezing en verwerping en dergelijke zijn door hem verwaarloosd, noch allerlei kunstmiddelen van half wereldsch karakter aangewend, om toch maar te winnen en te behouden. Zoo was hij niet geleerd door zijnen Zender, die gekomen was, niet om aan den smaak der menschen toe te geven, maar om den wil zijns Vaders te doen, ook in de prediking."

Echter ziet Ds. Keegstra zeer goed in, dat langs deze lijn van optreden het eigenlijke euvel niet verbeterd wordt, om dan ook vragen te voorkomen vraagt hij zelf bij voorbaat maar met het oog op wat voor hem ten slotte toch eindresultaat zal worden: "En als dan onder zulke prediking sommige menschen het niet

kunnen uithouden en wegloopen en 't getal der huisgezinnen niet vermeerderd en 't er met de kerkekas niet beter op wordt, hoewel de gemeente innerlijk gebouwd wordt, wat dan? Wat dan te doen tegen de concurrentie?

"Wat te doen?

"Niets!

"In geen geval water in den wijn en de prediking verzwakken!

"Maar de loopers dan?

"Laat ze loopen!

"Maar dat zou toch erg wezen.

"Goed, maar niet zoo erg als van de waarheid ook maar iets af te wijken en den God der waarheid in Zijnen wil te weerstaan" (*Wachter*, 11 Maart 1931).

Bij de eerste oogopslag hadden we voor Ds. Keegstra's advies niets anders dan lof voor hem. Zoo toch alleen wordt het probleem opgelost of liever blijft er eigenlijk geen probleem meer over. Het komt ons voor, dat de broeders over *dat* punt niet verder behoeven te redekavelen. Laat hen *die* laatste paragraaf van den Wachter-redacteur ter harte nemen, en haar van buiten leeren.

Dat is het krachtigste wat we tot dusver van zijne hand lazzen.

Het is precies zooals hij zegt: Paulus den Joden een Jood en den Grieken een Griek? Zeker, maar niet ten koste van de zuiverheid en gestrengheid des Woords tekort gedaan.

Geen dogma's van erfschuld en totale verdorvenheid der menschelijke natuur en uitverkiezing en dergelijke zijn door hem verwaarloosd

Maar Ds. Keegstra, schoot het u bij de overdenking dezer woorden niet te binnen, *dat wat ge als medicijn aandient juist bij u, uwe kerken, de kwaal is?*

Zijt ge dan werkelijk de 1924-periode al vergeten met al den aanleve daarvan?

Wat toen werd behandeld en besloten vloekt tegen alles wat ge nu poneert.

Of is het soms zoo, dat ge met uw eigen advies voor oogen het zelfs zou durven bestaan om wat toen officieel leer uwer kerk werd in overeenstemming is te brengen met uwe anders zoo goed Gereformeerden raad?

Neen, Paulus liet nooit één dezer leerstukken los. Verwong die in geen enkel opzicht.

Doch hoe kunt ge staande houden, dat in uw mid-den de leer der totale verdorvenheid des menschen tot haar recht komt?

Het is een publiek geheim, dat bij de behandeling van vraag 8 van den Heidelberger, deze vraag door voorgangers wordt verklaard als zou ze bedoelen te zeggen: Maar zijn we alzoov verdorven, dat wij ganschelijk onbekwaam zijn tot eenig "*geestelijk*" goed, en geneigd tot alle kwaad? Alsof er een mogelijkheid zou bestaan dat de natuurlijke mensch geen geestelijk, doch wel natuurlijk goed kan doen voor Gods heilig oog?

Hoe zoudt ge toch ooit de beide leerstukken van verkiezing en verwerping kunnen handhaven in verband met het welgemeend of welmeenend aanbod van genade! Sluit het een het ander niet uit?

Hebt ge er nog nooit over nagedacht, dat de menschen die bij u wegloopen en zich bij alles en allerlei aansluiten, door uw eigen beginselen daartoe voorbereid zijn?

Die wil kan komen — God bewijst Zijn welwillendheid aan allen. In de prediking wordt, zij het wat de mate betreft, nog wel niet zoo sterk, door u geleerd, wat voldoende is om de overgang naar de Undenominationalisten en dergelijken voor te bereiden en te vergemakkelijken.

Alle deze dingen zijn u ten principale door ons blad en brochures ordentelijk voor oogen gesteld, telkens weer. Ge wildet niet luisteren. Uwe bladen, die anders zoo gaarne de termen van liefde, genegenheid tot anderen openbaren, verwaardigen onze mannen nog niet eens datgene waar ze recht op hebben, namelijk, om bij name genoemd te worden.

Daarom geeft uw advies in dezen niets. Op zijn hoogst laat ge bij uw volk een verkeerden indruk achter. Uwe lezers zullen er zich op beroemen, dat ge nog steeds de wacht bij de Geref. beginselen betreft, doch in het licht uwer en onzer geschiedenis is dit niets minder dan boerenbedrog en struisvogelpolitiek.

Natuurlijk, ge trekt u ook van dezen worm niets aan.

Het is ons om het even. Ga met uwe vergaderingen en zelfgemaakte problemen en met de bespreking er van gerust door. Doch we verzekeren u, hoe ge ook zult spreken van "succes," hoevelen die vergaderingen ook zullen bijwonen, tenzij ge weer terugkeert op het pad door u zelf in uw advies aangewezen, dat al deze dingen u niets baten.

Juist wat men niet wilde is geschied. De Chr. Geref. kerken trachten hen die nooit anders dan getrouw wenschten te blijven, kerkelijk te vermoorden. Het heette, dat dit noodzakelijk was voor de rust en vrede der kerken.

De wijze waarop men dit gedaan heeft, moest ieder Gereformeerd mensch, vooral die er ooggetuige van geweest is, tegen de borst stuiten.

Men kupte en werkte in stilte, verdaagde zelfs Classicale vergaderingen en achtte het niet eens noodig om de betrokken personen in de gelegenheid te stellen zich te verdedigen.

Protesten met valsche handteekening eenerzijds, aan den anderen kant, protesten die alreeds verspreid waren voor alreer de zaak kerkelijk aanhangig was, en in de derde plaats protesten die men niet eens wilde behandelen, noch kon verdedigen, deden er het hunne toe om in het jaar 1924 en '25 de Chr. Geref. kerken tot een toonbeeld van ongerechtigheid te maken. Zonder vorm van recht werden er mannen uitgeworpen, die nog enkele jaren te voren het volste vertrouwen der kerken bezaten.

Is het een wonder dat, ook uit dit oogpunt, er bij het volk zeer weinig achting overbleef voor kerkelijke banden? Dat men eigenlijk zelf de oorzaak is zijner ellende?

Niet wij, doch gij schrijft en beklagt u over het kwaad der concurrentie. "En concurrentie aangedaan niet slechts door tabernakel- en tentautoriteiten en allerlei missions en revivals, *maar concurrentie zelfs tusschen kerken en predikers van dezelfde kerkgemeenschap*" (Cursiveering van ons, W. V.)

Wij zouden het niet durven om een vraag in verband hiermede te doen, maar waar dit publiek gemeen goed is gemaakt willen we u terloops even vragen: Was het misschien om dezelfde reden dat ge de vroegere leeraar van de Eastern Ave. gemeente uit den weg wildet ruimen, er mocht dan komen wat er wilde?

Die succes en reclame zucht is zeker niet in een nacht geboren, doch op zijn minst het resultaat van vele jaren her.

Het was voor ons een "eye opener" toen we dit in uw blad lazen, en het gaf ons reden tot nadenken en deed ons bovenstaande vraag neerschrijven.

Dit verklaart eveneens waarom ge zoo van uit de hoogte alles wat tegen u is ingebracht en ten laste is gelegd, zonder er eenige aandacht aan te wijden, het gewoonweg terzijde schuift. Alles wat geschied is getuigt tegen u en is een zwarte kool in de geschiedenis uwer kerken. Ge ondervindt nu eenigszins de gevolgen er van.

Wat ons vooral verwonderde, in verband met deze vergadering, is, dat voor de behandeling van genoemde problemen een man als Ds. Van Baalen werd aangezocht om leiding te geven en de richting aan te wijzen die men inslaan moet.

We zouden, met alles wat hij in de dagen van strijd te berde heeft gebracht, willen opmerken, dat men hem althans niet zou begeeren als leider.

Ds. Van Baalen was het die de trein zijner gedachten tegelijkertijd naar Oost en West kan laten lopen. Die tegelijkertijd in betrekking tot dezelfde zaak ja en neen kan zeggen, en die zonder omwegen durft staande te houden, dat twee treinen op denzelfden "track" en in tegenovergestelde richting elkander heel wel kunnen ontmoeten zonder dat er een ongeluk plaats zal hebben.

Was het vooral niet Ds. V. B. die zich opmaakte om als kampioen voor de Geref. waarheid op te treden?

Het is zeker waar, Ds. V. B. heeft de vreugde mogen smaken, dat hij ten lange leste als overwinnaar uit den strijd is getreden. Een genoegen dat we hem niet benijden.

Zijn *Nieuwigheid en Dwaling* heeft schering en inslag gevonden in zijn kerken.

Het is werkelijk der moeite waard om nog eens alles over te lezen wat *hij*, in de door ons genoemde periode, heeft geschreven en het te vergelijken met datgene wat door de Wachter-redacteur wordt gead-

viseerd. Legt ge dat naast elkander, dan is het wel duidelijk dat het een het ander uitsluit.

Wat door den Redacteur *nu* wordt geschreven en wat *toen* als Geref. waarheid op den voorgrond werd gedrongen zijn onzes inziens beslist tegenvoeters.

Maar nu zou zoo iemand leiding geven in de bespreking van problemen, die naar onze vaste overtuiging, door hem zelf zijn gemaakt?

Het mocht wat!

Er is toch geen mensch ter wereld, die in staat zou zijn, om de goocheltoer te maken van het welgemeend aanbod des heils voor allen die het hooren naar de scherpe en Geref. prediking der verkiezing en verwerping, van het vele goede in den mensch naar de totale verdorvenheid, is wel?

Eén der sprekers, Mr. H. Hekman, op die bewuste vergadering sprak het als zijne overtuiging uit, dat hetgeen de prediker verkondigd door hem zelf geloofd moet worden. We lezen: "Gelijk de man van handel niet tot zijne klanten komt als een bedelaar, om toch alstublieft wat te nemen; maar zijne waren aanbiedt in de overtuiging, dat die geschikt zijn en de koopers zichzelf bevoordeelen door die waren aan te schaffen, zoo behoort de prediker op te treden met de diepe en vaste overtuiging, dat het Woord dat hij brengt voor de hoorders het geschikte Woord is, absoluut noodig om gehoord en aangenomen te worden."

Ook weer één van die waarheden die elk onzer, zonder eenig voorbehoud, van harte beaamt. Doch ook hier weer dezelfde moeilijkheid. Verkiezing en verwerping prediken gepaard met den gloed der overtuiging, kan nooit samengaan met dit andere, dat ge den rijken, vollen Christus, dat ge het particuliere Evangelie aan allen welmeenend aanbiedt, *er van maakt wat het niet is*.

Evenzoo is het gesteld met de totale verdorvenheid des menschen. Ook hier kan en wil ieder Geref. prediker mee instemmen. Hij vindt in die prediking hoegenaamd niets waarvoor hij zou behoeven terug te deinzen.

Doch ook hier weer, hoe zoudt ge toch ooit en totale verdorvenheid en het vele goede in den mensch toch tot één geheel kunnen herleiden. Ge moet toch wel geen redelijk schepsel zijn indien ge bij het prediken dier beiden niet zou blozen van uw eigen woorden.

Prediken met overtuiging, zoodat ge anderen in vuur zoudt kunnen zetten?

Spreken met ernst terwijl *gij en uw gehoor* beide gevoelt dat de Schrift alzo niet spreekt? Hoe zou dat toch mogelijk zijn?

Ziet, waar deze dingen alzo zijn, daar zijt ge met lamheid geslagen. Daar kan zelfs een vergadering van vijf honderd menschen geen verandering in brengen.

Men moge zich wijs maken dat het gevaar bezworen kan worden door het eens met elkander te bespreken, de toekomst zal bewijzen, dat alleen een terugkeeren van het verkeerde pad, waarop men voor jaren alreeds

naar links afboog en verzeilt raakte in de troebele wateren van Arminius, c.s., en dat duidelijk zichbaar werd in '24, het eenige middel is dat nog overblijft.

Ds. Keegstra's advies is in het abstracte zeer schoon, echt Schriftuurlijk, sprekend naar het hart van het Geref. Jeruzalem, wat door ons allen onvoorwaardelijk wordt onderschreven.

Wij beluisterden er de stem in van iemand die weet hoe het moet, en die weet wat hij wil.

Doch in verband gezet met de wet van oorzaak en gevolg onuitvoerbaar.

Daarom is er dan ook geen vrucht van te verwachten.

W. V.

A CATECHISM ON THE HISTORY OF THE PROTESTANT REFORMED CHURCH

VIII. THE CALLING OF A SPECIAL CLASSIS

1. What action did the Consistory of Eastern Ave. take with respect to the protest of the fifty members?

The Consistory decided, first of all, to express their disapproval of the action of the protestants in as far as it concerned the manner in which the fifty signatures were obtained. The protest had been circulated partly through the congregation and members had been urged to sign it.

2. But do not a group of members in the congregation have the right unitedly to sign a certain protest?

They undoubtedly do possess that right, though even in that case all the signers remain individually responsible for their signature and should be treated as such by the consistory. But to circulate a protest through the congregation, without the consent of the consistory, and urge members that are ignorant of the matter of the protest to sign, is an act of schism and mutiny. No consistory may approve of such action.

3. Did the Consistory of Eastern Ave. show good grounds for this decision?

They did. In the first place, they showed from their minutes that in the past similar action by a certain party had been condemned and censured by the Consistory and this censure had been supported by the advice of the Classis. Secondly, they showed from their minutes, that as late as 1919 a certain member had been refused his request to circulate a petition in the congregation. Thirdly, they produced evidence from the Acts of Synod, 1924, p. 91, proving that this stand was also supported by the broadest gathering of the churches.

4. What else did the Consistory of Eastern Ave. do in the matter of this protest by fifty members?

They decided to treat its contents and to serve the protestants with an answer.

5. How did the Consistory decide to answer that

part of the protest in which the protestants requested that the pastor be demanded to sign the three points of 1924?

The Consistory replied: 1. That they were convinced that the pastor in preaching and teaching strictly abode by the Word of God and the Reformed Confession, and that even the Synod had declared that the pastor was fundamentally Reformed. 2. That they positively refused to demand of their pastor to sign the three points, a refusal which was sustained by the decisions of Synod, which clearly showed that this body had not contemplated any such demand upon the pastor. The Consistory informed the protestants that they considered the matter finished and the case closed by the decisions of Synod. 3. That they were convinced that, if there were strife and unrest in the congregation, the protestants must not look for the cause of it in the stand taken by the Consistory, but in their own action.

6. How did the Consistory answer the demand of the protestants to lift the censure of the three original objectors?

The Consistory answered: 1. That they were obliged to refuse this request, seeing they could not permit the Lord's Supper to be profaned by allowing members to partake that had their hearts filled with hostility against the pastor. 2. That they had the perfect right to differ with the Classis in this matter. The Classis only has advisory power and is not a ruling body in the congregation at all. 3. That, moreover, the Consistory had appealed to Synod in this matter, and that, therefore, at all events the case would have to rest until Synod had expressed itself. And the attitude of the Consistory could in no wise be characterized as rebellious.

7. How did the Consistory reply to the protest with respect to the famous congregational meeting?

To this they replied as follows: 1. They reminded the protestants that the purpose of the meeting had been clearly announced, so that the entirely erroneous notion the protestants appeared to entertain regarding it could hardly be attributed to misunderstanding on their part. 2. That the meeting as it had been announced and as it was conducted was perfectly justifiable in the light of sound Reformed Church Polity. The protestants had not produced any proof to the contrary. 3. That the protestants certainly present the matter of this meeting in a wrong light, when they object that even women and girls were given the right to vote, seeing that no vote was taken at the meeting at all.

8. How did the Consistory inform the protestants of their decision in the matter of their protest?

With regard to this they took the following decisions: 1. That they could not recognize the existence of a separate body of protestants in the congregation. The protestants, no matter how their names had been secured as signatures for the protest, were certainly individually responsible. Hence, they were asked to

appear before the Consistory individually. 2. That they would ask of each of the protestants to confess that it was wrong to circulate a protest through the congregation for the purpose of obtaining signatures without the consent of the Consistory. 3. That they would read to them the decisions of the Consistory concerning the matter of their protest. 4. Finally, that they would demand of them a retraction of the baseless accusation, that the Consistory lived in rebellion, as the protestants had asserted in their protest.

9. Did the protestants respond to the invitation of the Consistory to appear and receive the answer to their protest?

To expedite matters the Consistory had notified fifteen of the protestants at a time, for it was evident that they could not all be received at one meeting of the Consistory. Of the first group, that was invited at the Consistory meeting of Oct. 9, three appeared. At the next meeting, that of Oct. 23, there appeared four of the fifteen that had been notified. After this no one responded. Those that did appear revealed plainly that they were not very well acquainted with the contents of their own protest. Separated from their fellow-protestants and from the instigators of the matter, they seemed rather helpless. They sought refuge in a stubborn silence and all refused to answer any questions relative to their protest. They acted as if they had been instructed to do so. And they all refused to confess or promise anything at all.

10. Were the protestants satisfied?

On the contrary, at the same meeting of Oct. 23 there was also presented a requested signed by eighty-six men and women, that the Consistory apply to the Classical Committee for an early meeting of Classis. While the Consistory was treating their former protest, the leaders of the movement had evidently been busy to prepare this request for an early classis.

11. How was this last request worded?

A copy of it here follows:

"The Consistory of the Eastern Ave. Chr. Ref. Church, Grand Rapids, Mich.

"Worthy brethren:—

"Undersigned, members of the Christian Reformed Church of Eastern Ave. hereby request, that the Consistory decide upon the necessary measures for the convocation of a special classis. Reason for this request is, that it has become impossible for the faithful members of Eastern Ave., who constitute the congregation proper, to co-operate with the present pastor and Consistory. With the pastor co-operation is impossible, because, according to the first issue of the Standard Bearer, he purposes to maintain the standpoint that was condemned by Synod. And with the Consistory co-operation is impossible because they will not subject themselves to the classis; and because, by the convocation of the congregational meeting for the purpose of seeking support with her against the classis,

they actually separated themselves from the denomination. It needs no further argument, that under the present circumstances co-operation of the congregation proper of Eastern Ave. with such a pastor and consistory is simply impossible.

"We hope, that the Consistory, too, will realize the necessity of a special classis. In case they should be thus inclined, we expect that they will apply to the Classical Committee to convoke a meeting not later than November 18. In case, however, that within a week, neither the Classical Committee, nor any of us has been notified to the effect that the Consistory is taking steps towards the convocation of such a special meeting of Classis, we, as the faithful members of the congregation will turn with our request to obtain such a special meeting of Classis to the Classical Committee or, if necessary, to other congregations of the Classis, in order that the Reformed doctrine and the principles of Reformed Church Polity may be maintained."

12. What is the chief characteristic of this request?

That it is a glaring contradiction in terms.

13. Why is it?

Because, on the one hand, the signers of this document declare themselves the faithful members and the congregation proper! This was, to say the least, bold on their part. Eighty-six members constituted approximately one twenty-fifth of the entire membership of the congregation. Yet, they denominated themselves *the faithful members*; they styled themselves *the congregation proper*! But above all, by this attitude they certainly separated themselves from the congregation as it was then constituted, a fact that must be evident to all. They were the congregation of Eastern Ave.! But they were not organized and duly instituted as such. They had no consistory for the then present consistory they did not acknowledge and recognize as such. Yet, on the other hand, they applied to this Consistory, which they refused to recognize as their consistory, which they declared to be outside of the congregation proper and concerning which they declared that they had no right to rule over the congregation proper, with a request to ask for a special meeting of Classis! Hence, they recognized the Consistory which they refused to recognize; they denied that the congregation proper was the congregation after all!

14. But cannot circumstances arise that make it obligatory for a certain group of members to separate and declare themselves the congregation proper?

Certainly; if they only understand that by doing so they sever the tie and cannot apply at the same time to the Consistory, which they refuse to recognize, for help.

15. What, then, judging from their own standpoint, should the petitioners have done?

They should have applied to the Classis with a request to be duly instituted as the congregation of East-

ern Ave. proper. The Classis could then have aided them, if they so decided, in the election of office-bearers instead of those that were then functioning as such.

16. But should not another step have been taken, previous to such application to Classis?

Yes; these eighty-six members should have called a meeting of the *congregation proper* of which all the members of the congregation had been notified, for the purpose of declaring themselves the congregation proper and of deposing the Consistory then in office.

17. Why, do you think, did they not follow this line of action?

Because, most of the signers of this request knew no more of their boasted Reformed Church Polity than a press-reporter understands of Einstein's theory of relativity. Besides, in those days, as is evident from the wording of their request, they received advice from two opposing camps in the Church, entertaining opposite views with regard to the question as to what is true Reformed Church Polity. According to the one camp, in those days headed by Dr. J. Van Lonkhuyzen, the Consistory is the sole ruling body in the Church and Classis and Synod have no power over the Consistory. Hence, a consistory is not subject to classis, and a classis can never depose a consistory. This is, no doubt, the only view that may be called Reformed. But according to the other view, maintained by Prof. W. Heyns and ardently defended by G. Hoeksema, brother of one of the signers of the above petition, Classis and Synod are higher powers and the Consistory must subject itself to their decisions. The signers of the petition, at least their leaders, were evidently under the dual influence of both these views, and, not clearly distinguishing between the two, they combined them into one glaring contradiction. Following the one view they declared themselves the faithful members and the congregation proper before the Classis had ever expressed itself or deposed the Consistory of Eastern Ave. In these declarations they denied the authority of the Classis. But following the other view, they demanded that the Consistory of Eastern Ave. should submit themselves to Classis, and on the same basis, they still recognized the brethren then in office as the proper Consistory of Eastern Ave. Hence, they did not have the courage of their conviction to follow up their own bold assertions, according to which they were the only faithful members and the congregation proper.

18. What action did the Consistory take respecting this request?

They decided to answer the petitioners that they felt no need of calling an early or special meeting of the Classis, especially in view of the fact, that they were still treating the protest of the fifty members, who were also signers of the petition for a special classis. Besides, they decided to inform the Classical Committee about this matter, and in case the petitioners would address this Committee, to ask them not

to accede to the request for a special meeting.

19. What followed this action of the Consistory?

A few days after they had taken this decision with respect to the request for a special meeting of Classis, someone brought to the attention of the Consistory a printed pamphlet which he had found on the street, and which was evidently a copy of a request the same eighty-six petitioners had drawn up even before they could possibly have received an answer from the Consistory to their first request. This request was addressed to the Classical Committee and urged them to convoke a special meeting of Classis. The copy as it was found on the street was not signed, but later the Classical Committee informed the Consistory that the petition was signed by ninety-two members. This is the origin of the name "Ninety-two" which still serves to denote the present Eastern Ave. Christian Reformed Church.

20. What reasons did they offer in this petition to the Classical Committee for their request for a special meeting of Classis?

They had several: 1. They proved to the Classical Committee that they could not and would not co-operate with the pastor and the Consistory of Eastern Ave. They alleged it was impossible for them to listen to the preaching of the pastor; that many of them refused to send their children to catechism; that some of them refused to present their children for baptism; that they all refused to celebrate the Lord's Supper with pastor and Consistory. All of which was true in a limited sense of the word; all of which certainly showed that *they* would not co-operate; but all of which did not prove that the fault lay with the Consistory, which it certainly did not.

2. Communion of saints, they alleged, had become impossible for them in the congregation. There were, they declared, two parties in the congregation, and the other party would gladly extinguish them, the faithful members and the congregation proper, with looks of hatred and aversion. They alleged that they were being slandered terribly and that they, the protestants, received nasty and threatening letters! And the atmosphere in the congregation simply had become suffocating! All of which presented a very distorted view of the congregation, in whose midst, except for the few that considered themselves the only faithful members and the congregation proper, peace and love and harmony reigned supreme. There were no parties, and the slanderings and nasty letters of which the protestants spoke as if they were general and daily occurrences, certainly belonged to extreme exceptions. Rather may it be called a marvel that the congregation as a whole behaved so well over against those, that considered themselves the congregation proper!

3. There were, the petitioners alleged, still people in the congregation that might be saved for the Church, if the Classis would only act. In this they showed that they were ignorant of the position of the

congregation; and in this they were sadly disappointed; when the Classis acted the effect on some, that probably were not stable, was decidedly in the opposite direction.

4. As long as the then present conditions continued, they alleged, the minister and Consistory were in power and could arbitrarily censure members, whose chief sin was, that they defended the truth of the Word of God and the Reformed Confessions! Which was altogether untrue, as one may read on the very face of the assertion.

5. To protest, they declared, had become impossible with the Consistory of Eastern Ave. Not one protest had been treated! They had been set aside because of some technicality and the protestants had been placed under censure. All of which is quite untrue. It certainly could not be blamed to the Consistory, that the protestants disregarded all rules of Christian love and good order in the Church; that they accused the pastor of public sin; that they circulated protests in the congregation without even asking the consent of the Consistory; that they accused the Consistory of rebellion and mutiny for calling an orderly congregational meeting; that they delivered their protests to the Consistory in such quick succession, that the Consistory would have been compelled to meet almost every evening at the pleasure of a few dissatisfied members, in order to treat them properly. Surely, the Consistory persistently refused to treat their protests in *their* way; but they treated them all in the *proper* way, nevertheless.

6. The Consistory, they boldly stated, refused to treat the chief cause of all the trouble, the matter about which all the rest was concentrated. Here the protestants evidently referred to the pastor's attitude to the three points and their own demand that he should be requested to sign them. And, therefore, also this statement of theirs was a plain untruth. The Consistory had clearly answered the protestants, that they would not demand of the pastor that he sign the three points. The only trouble had been with the protestants themselves, for they had refused to appear in the proper way before the Consistory to receive their answer to the protest.

7. The honor of the Christian Reformed Churches demanded that the Classis would take action. They, the faithful brethren and congregation proper, were struggling and being oppressed, because they sought to maintain the Reformed truth. It was but proper that they should be aided against the arbitrary actions of a rebellious consistory! While the truth of the matter is that they were not being oppressed at all.

8. Several leaders of the Churches expected that the Classis would take action. And in this they spoke undoubtedly the truth. But as to whether this could properly serve as a reason for calling a special session of Classis, let the reader judge.

21. What might properly have been expected of

the Classical Committee when they received this request?

That they would have severely reprimanded the petitioners because of their self-confessed disorderly behavior in the congregation of Eastern Ave.; that they would have sharply rebuked them, because they pretended to be the congregation proper, because they refused to partake of the Lord's Supper, because they neglected to have their children baptized, because they were negligent in sending them to catechism, according to their own statements; and that they would have refused their request for a special meeting of Classis.

22. Did the Classical Committee do what might properly have been expected?

On the contrary, they sent notice to the Consistory, that the condition in the congregation of Eastern Ave. was such as to call for an early meeting of Classis!

23. But how did the Classical Committee know that the condition in the congregation of Eastern Ave. justified the calling of a special meeting of Classis?

They were entirely ignorant of the matter. They simply expressed themselves on what they had not investigated.

24. But had not the Committee received notice from the Consistory that no special meeting was demanded by the condition of the congregation?

They had; but they evidently simply disregarded it.

25. But had not the Committee first made an attempt to see the Consistory of Eastern Ave. about the matter?

Not at all; they only considered the request of a small group of dissatisfied members; took no cognizance of the Consistory at all; and decided that the condition of the Eastern Ave. Church was critical, indeed!

26. How must this act of the Committee be characterized?

As an act of highhanded hierarchy.

H. H.

IN MEMORIAM

Het behaagde den Heere op den 21sten Februari tot Zich te nemen, door den dood, onzen geliefden Vader en Grootvader,

FRANK BOLT,

in den ouderdom van 74 jaar en 10 maanden.

De zekerheid dat hij ontslapen is in zijnen Heere en Heiland, is voor ons een heerlijke vertroosting.

Namens de Kinderen.

Er is maar één Almachtige wiens heerschappij tot aan den uitersten omtrek en tot in den diepsten grondslag van ons menscheijk leven doordringt en die Almachtige is niet de *Staat* maar *God*.

Dr. A. Kuyper.

INGEZONDEN

The Christian School and Its Relation to
the Church

I

There are many variant current conceptions in regard the Christian school and its relation to the Church, which indeed are sinister to the cause of Christian primary education. This becomes evident, when the various Church papers or religious periodicals are perused. Especially during the last year many articles were produced which certainly were very questionable as to the reformed conception of the matter. It is regrettable indeed that as a people of Reformed persuasion there is no clear conception of even the objective — the purpose — of the Christian school. It is true many are convinced that it is the duty of the parent to have the child receive a Christian education, but the fact remains that not all parents have the same conception as to what is implied by a Christian education; and again others hold very erroneous opinions in regard the relation of the church to the school. This is all the more regrettable in as much as the church leaders have often such misleading notions, which are propagated as being in harmony with Reformed principles. After reading some editorials one would ask himself, if he should not know what it is all about, now just what is the reformed conception? Some editorials are not only misleading, but must inevitably result in a total denial of the principles involved, because of the vagueness of thought. It is therefore highly necessary that we formulate our principles in such terms that there can be no doubt as to their meaning.

Principles are eternal, in as much as "Veritas Aeterna Est" — truth is eternal. Principles cannot change, even though everything else may change, because they find their origin in Him, Who alone is eternal-immutable. If principles have changed, it is because they never were such, but mere notions. Principles have stood the test of time, conditions and circumstances. A principle cannot possibly be reformed today and be out of harmony with the reformed truth tomorrow.

It is equally true, that it is positively malicious to forsake the principles in order to appease our appetite, and desires. To forsake principles is to deny their divine derivation. Man only formulates, dogmatics, the principles as revealed by God. If at any time there should be a struggle to maintain the veracity of our principles, it is presently. During times as ours, it appears a task too cumbersome for most people to hold to their religious convictions and principles, because of economic and social depression, and of lack of religious fervor. Some Christian people forsake their principles because of personal gratification.

It is not our desire nor task to give an elaborate

thesis on the above mentioned topic, and yet we will attempt to give in concrete terms a short synopsis of the implied principles. Of course, we are conscious that our contentions are purely subjective, but we will endeavour to give an objective analysis of the implied thoughts.

Paganism with its deleterious conception of life is still finding its way into the twentieth century, the area of unbound culture and learning(?). A rather large number of people even today claim that the education of the child is the duty of the State or the Church. This notion too has in a somewhat modified form crept into our circles. Occasional you can hear, be it then in whispering, that the State and the Church are the sole institutions which are responsible for the education of the child. This notion is paganistic in essence, aside from the fact of it being contrary to the reality of the matter.

Fact is, it is a Divine ordination that the parent alone is responsible for the education and the training of the child. Nature itself provides that course. It is the parent, who when the child is yet in infancy or in childhood trains and educates its offspring. This is so because the parent alone does understand the direct need and care of the child. Besides, it is the parent's love for that child, which impels him to do the utmost toward the development, mentally, physically and spiritually, provided, of course, such parents are Christians. It is too true that the great majority of parents still consider it their duty and their privilege to so provide and care for their children. It is the inherent right of the parent to provide for the training and the education of their children. To content the contrary, as some do, is to trample under foot the Divine ordination in this respect.

The Christian parent, however, has indeed a great responsibility. In the first place, he is conscious of his parental duty over against the child as to its training; secondly, he has vowed before God, upon holding the child for baptism, to give it a training in the fear of the Lord. It is evident that every Christian parent is motivated, in giving his child a Christian training, by the love of God in his own soul. This love actuates him to sacrifice his all in order to live up to the vow made before God. Because the child is a covenant child, it therefore behooves the parent to so train the child that the fear of God is constantly and incessantly brought before the child's mind, and imprinted upon its soul. It also is obvious that the parent alone cannot possibly give the child the needed training. He therefore in conjunction and co-operation of other Christian parents of the same faith and convictions organize a Christian school, where they can send their children to be trained in accordance with their religious convictions and yet remaining true in their vows. These parents secure teachers who share in their convictions and principles, and to whom they can entrust their children, confident that they will have the same train-

ing by them as they would have, if the parents themselves had to train the child. No Christian parent would dare to send his child to an institution of which he knew that its teachings were contrary to his convictions. If then the Christian parents do send their children to institutions where the name of God is trampled upon, it is because they have no religious convictions or that they have no idea what they vowed for when their children were being baptized.

A Christian parent desires nothing less than to train his child in the fear of the Lord, and in order to attain that objective he will do all he can, with the help of God, to secure such a training. Christian parents, who deprive their children of a Christian training, are rubbing them of the covenant blessings and are disloyal to the vow which they made. It certainly is a matter of grave concern for parents to send their children to institutions where the name of God is dishonored. Parents so disloyal to the vow they made before God and His church are unworthy indeed to become God's stewards in the training of the children which the Lord gave them. For in the final analysis these children are not theirs, they are God's covenant children destined to be, by the grace of God, the pillars of the Church. To send the child to a neutral institution (so-called) is to send him to the very gates of hell.

This silly contention that we should send our children to neutral state institutions, in order to let our light shine, is to blind our eyes for the reality of the impious lie. It is a satanic version of the truth that with the Bible in the school, the school will inevitably become Christian. Truth perverted is the diabolical attempt to mislead even the children of God.

(To be continued)

A. C. BOERKOEL

INGEZONDEN

Geachte Redacteur!

Als getrouw lezer van het Chr. Geref. blad *The Banner* kwam er onlangs een artikeltje onder mijne oogen, hetwelk wel een beetje mijn aandacht trok.

't Was een schrijven van Coldbrook's Chr. Geref. leeraar (*Banner*, March 6, 1931, blz. 216).

't Opschrift van dit schrijven luidt: "Is Jezus voor allen gestorven?" De schrijver onderwijst zijne lezers, dat er in de kerk van Christus door alle tijden heen dwaalleer zich voordoet. Dit was ook weer het geval in het jaar onzes Heeren 1618-'19. In deze jaren ontwikkelde er een strijd tusschen Arminius en eenige Geref. theologen.

Deze man leerde, dat Jezus voor allen was gestorven.

Hij werd echter veroordeeld door de Dordtsche Synode.

Hierin verblijdt zich Ds. Pekelder, want hij moet ook niets hebben van een Christus voor allen, want er is geen algemeene verzoening. Goed gezien, Ds.!

Coldbrook's leeraar zegt aan het einde van zijn eerste artikel dat hij in 't vervolg meer hoopt te schrijven, D. V., en als *The Banner*-redacteur het goed vindt.

Nu ik zou zeggen, indien mogelijk onderwijs ons dan een weinig, want er is wel behoefte bij het *Banner*-lezend publiek. Indien ik u echter mag raden, geachte Ds., loop niet te haastig van stal, men mocht het u soms kwalijk nemen. O, ik weet het wel, ge staat niet alleen, wanneer ge zegt, niet te gelooven in een Christus voor allen. Maar, ziet u, ge moet schrijven in een blad dat deze leer verdedigd, en dit maakt het wel wat moeilijk. Zooals ge weet, *The Banner*-redacteur heeft een anderen kijk op de dingen. Hij predikt wel een Jezus voor allen. Hij laat dit duidelijk uitkomen in zijn drie predikaties over de drie punten. Daar wordt gezegd: "dat God in liefde allen wil zaligen. Dat Hij niemand haat; alleen maar de zonde. Dat er ook genade is voor dezulken die verloren gaan." Nu is dit wel de leer van het drie punten dogma, doch 't is niet Gereformeerd, maar wel Arminiaansch.

Ds. Pekelder is echter niet Arminius' leer toegeedaan. Hij heeft dan ook eenige teksten uitgezocht die leeren dat Jezus alleen, uitsluitend is gestorven voor dezulken die Hem van Zijn Vader waren gegeven, aleer de wereld was.

Nu zou ik als ongeleerd man vriendelijk Ds. Pekelder willen vragen: Bestudeer nu deze teksten in het licht van Gods Woord, en in het licht van onze belijdenis, met de Dordtsche Leerregels, en ik verzeker u, ge houdt een Jezus voor Zijn volk. Wandel niet met uw denk-trein aan twee zich uitsluitende wegen. Ga langs zuivere banen en ge vervalt niet in een mysterie. Gods weg met Zijn volk en met de wereld, en met den goddelooze is goed duidelijk. En mocht het zijn, dat de dingen niet zoo helder voor uw bewustzijn staan, raadpleeg dan maar de *Standard Bearer*. Dit blad mag zich beroemen op recht en waarheid. Ik hoop, dat de *Banner*-schrijver me niet te voorbarig vindt. 't Is goed gemeend.

Laten we allen metselen aan Gods geestelijken tempel. Een ieder op zijn eigen wijze, door Gods genade, die Hij alleen schenkt aan de Zijnen.

Dank voor de plaatsing.

S. De Vries.

Buig mijn wil naar Uwen wil,

Breek mijn tegenstand, o Heer!

Speen mijn hart en maak het stil

Tot het niets dan U begeert.

U alleen en U geheel,

U voor eeuwig tot mijn deel.